

rek

piperezet hanem... szesz az... GER... ETROL... gyítja a... jkhorvást... llást

Olaszország egy bizonyos befolyást gyakoroljon az álláspontnak megkészségessé egy angol-francia megtartását, az 1906-1907-ben, ami által meg lehetne az abszín konfliktus meg-

szert az a tizenhárom a népszövetségi tanács pénzügyi intézkedések tartó küldött ki, amelyeket a német központi kőtele- államok ellen kívánnak július 24-én ül össze Genf- as bizottság szűkebbkörű jelentést tett közzé, solja a hadianyag- és mu- tilitását, az azt megsze- ének bojkottálását, vala- en bizonyos pénzügyi in- lét.

előadása Clujon

5 órakor a Sász Chevrá Sabbat keretében Rátó palestínai delegátusa ródt tartott Palestina ról és a vallásos zsidóság telességeiről. ásában szuggesztív erőve vallásos légkört és szelle- arra, hogy ma már senki- rrről, hogy Palestinára Palesztinát kell-e építeni, ül, akár tetszik valakinek a probléma van, hogy ho- rszág. A vallásos zsidóság kívánhatja, hogy az or- szellem legyen az ur, ha országépítő mozgalomban vesíti akarátát.

tasszállító gép sztrófája

G. G. sons tartományban n délután, ismeretlen okok erium elkészítette a tavaly atok kimutatását, amely utat építettek vagy javí- j hídát emeltek és 233. Ez évben az utépítési kam- óbmérvü lesz, különöse- tartomány utainak kijaví- illő lejt utainak ki, ami- ermészeti munkaadó- kben. Párkuzamosan ezze- rtatják az új vasutvonalak élyi vonalakon kívül H- Bumbesti-Livazeni közöt- ak.

nyv- és Lapkiadó R. 1. Strada Baron L. Pop 14. fon: 9-77.

ENZURAI

faxo postala... Di. Bonsetter Robert Budapest... Disztor 2 I. e

KELET

Börmentetlen leveleket nem fogadunk el. Ara 5 lej... Kedd, 1935. július 23. 5695. EV. TAMUSZ 22. XVIII. EVF. 161. SZAM.

Berlin új rendőrfőnöke szerint a legutóbbi zsidóellenes zavargásokat maguk a zsidók okozták

Egyre jobban terjed a nemzeti szocializmus elleni hangulat Németországban

Berlin, július 22. Nem szenvedhet többé kétséget, hogy a német nemzeti szocializmus berkeiben olyan erjedési folyamat állt be, mely szívósabbnak és veszedelmesebbnek látszik az 1934 évi június 30-i tömegmészárlásokat megelőző ellenzéki megmozdulásoknál. A kiújult antiszemita tüntetések, amelyek nyilvánvalóan a tömegek elviselhetetlen helyzetéből eredő elégedetlenségek elterelésére szolgáltak, Berlin rendőrfőnökének hirtelen leváltása, a katolikus ellenállás egyre fokozottabb arányai, — amelyekkel szemben a kormányzat újabb retorziókat ígért be: mind, mind olyan jelenségek, amelyek azt bizonyítják, hogy a Harmadik Birodalom „totális” államizménye a legteljesebb kudarcot vallotta s Németországban ma inkább, mint valaha, állanak szemben egymással a különböző osztályok és világnézetek.

Újabb berlini jelentés szerint a legutóbbi napok antiszemita incidensei megszüntek ugyan, de a zsidó üzletek kirakataira még mindig izgató plakátokat ragasztanak. Az antiszemita kilengésekkel kapcsolatban rendkívül jellemző az a nyilatkozat, amelyet Berlin új rendőrfőnöke a Völkische Beobachternek adott. Az új rendőrfőnök ebben a nyilatkozatában nem kevesebbet állít, mint azt, hogy a legutóbbi zsidóellenes zavargásokat maguk a zsidók okozták újabb nyugtalankodásaikkal, amelyekkel visszaéltek a német vendégjoggal. A zsidó intelligencia a rendőrfőnök szerint egyaránt ellensége a katolicizmusnak és az individualizmusnak. Ennek ellenére megállapítja a rendőrfőnök, hogy a hivatala átvételekor kiadott gyors rendelkezések rögtön helyreállították a rendet és Berlin összes negyedeiben tegnap este már a legteljesebb rend uralkodott. A zsidók nyugtalomban lehetnek, de tartoznak nyugodtáknak lenni. Az antiszemita excessusokkal kapcsolatban a külföldi sajtó állandóan foglalkozik a németországi helyzettel. Így svájci politikai körökben élénken taglalják, hová fognak vezetni a Németországban újjáéledt zsidó és katolikusellenes akciók,

valamint a Stalhelmel való szembefordulás, amelyet az angol frontarcosok németországi látogatása élezett ki. A Vatikán körében a legnagyobb aggodalommal fogadják a katolikusellenes megnyilvánulásokat. Lehetségesnek tartják, hogy a pápa jegyzéket fog intézni Németországhoz ebben a kérdésben, amelyet Berlinben a pápai nuncius fog átnyújtani. Bár újabb kormányrendelet fogházbüntetéssel vagy internálással sújtja azokat a katolikus lelkészeket, vagy más egyházi funkcionáriusokat, akik tisztségük gyakorlása közben a közrendet veszélyeztető magatartást tanúsítanak: a katolikus szervezetek akciója egyre erősbödik a hitlerista Németországgal szemben.

Ennek kétségtelen jele az is, hogy tegnap az összes német katolikus templomokban a papok felolvasták az „Osserwafote Romano” pápai hivatalos lap július 15-iki számában megjelent cikket, mely a Vatikán álláspontját fejté ki a német hatóságok katolikus-ellenes magatartásával szemben. A rendőrség sehol sem avatkozott bele a kato-

Minden retorzió beigérése ellenére a katolikusok tovább folytatják akciójukat a hitlerizmus ellen. Koblenzben a nemzeti szocialista felvonulás alkalmával a polgárok bezárták ablakaikat

likus papok eme eljárásába. Svájcba érkezett lapjelentések szerint tegnap a Rajna-mentén több városban újra ösztölközések voltak a katolikus és a nemzeti szocialista ifjusági szervezetek között. A francia lapok részletesen foglalkoznak a németországi katolikusok üldözésével. A L'Ordre szerint Hitler, aki néhány esetben elég jó diplomátának bizonyult, vallási kérdésekben hihetetlenül szűk látókörrel tett bizonyosakat, ami arra vall, hogy valószínűleg sohasem olvasta el a vallás-történelmet. A katolicizmus ellen harcolni annyit tesz, mint hétfélti hiórával szállani szembe.

Hitler katolikus-ellenes kísérlete biztos sikertelenséggel fog járni, amit Hitler rövidesen saját kárán fog megállapítani. A Führer hatalma meg fog törni a német kereszténység ellenállásán.

Egyre jobban terjed a náci-ellenes hangulat Németországban.

Külföldi politikai körökben megállapítják, hogy a nácioknak a katolikus egyház elleni inézkedései arra vezethetők vissza, hogy

a nemzeti szocializmus elleni hangulat egyre nagyobb méretben terjed, elsősorban a katolikus vidékeken.

Köln, Treven és Aachen vidékén a népszavazás alkalmával sem kapott Hitler túl sok szavazatot, bizonyos, hogy most talán egyet-

len egyet sem kapna. A müncheni püspökkel történt legutóbbi incidens is jellemző a németországi állapotokra. Koblenzben a nemzeti szocialisták legutóbbi felvonulása alkalmával a polgárok bezárták ablakaikat és nem mentek ki az utcára úgy hogy a náci az üres városban vonultak végig.

Az angol frontarcosok megtagadták az 1923-iki államcsíny nemzeti szocialista áldozatai sírjának megkoszoruzását

Londonból szenzációs hírt jelentenek. A jelentés szerint az angol frontarcosok delegátusának németországi látogatása súlyos és a németországi viszonyokra rendkívül kompromittáló incidenssel ért véget.

A volt angol frontarcosok delegációja nem akart koszorút helyezni az 1923-iki hitlerista államcsíny nemzeti szocialista áldozatainak sírjára.

Az angol delegáció Münchenben értesült arról, hogy előzetes tudomása ellenére, a német lapokban azt közölték, hogy a delegáció megkoszoruzta a sírt. A delegáció tagjai azonban nem voltak hajlandók ezen a politikai jellegű aktuson részt venni s kerekén megtagadták a sír megkoszoruzását. A nemzeti szocialisták erre tömeget rendeltek ki a sír köré és ők maguk helyezték el koszorút a síron, a tömeg körében azt a hitet keltve, hogy a koszorút az angol delegáció küldte.

Iskoláslányok borzalmas katasztrófája Németországban egy tavi kiránduláson

Tíz leánya a vízbe fulladt

Berlin, július 22. Allenstein közelében a Darethentónál borzalmas szerencsétlenség történt. Egy bárka, amelyben három tanár és tízenyolc iskolás leány ült, a tő közelében felborult. A lányok legnagyobb része nem tudott uszni és bár a parton álló lakosok

azonnal mentésükre siettek, csak tíz személyt tudtak kihuzni a vízből, míg tíz leánya és az iskola igazgatónője megfulladt. A mentés közben életét veszítette a tóban két allensteini lakos is.

Betiltották a Stürmert, de a Jüdische Rundschau is

Az utolsó pillanatban a Stürmer betiltását visszavonták

Berlin július 22. A német kormány betiltotta a Stürmernek, Joldas Streicher antiszemita lapjának megjelenését. A propaganda minisztérium nem adott felvilágosítást a lap betiltásának okáról, tudott dolog azonban, hogy a lap az utóbbi időben még Németországban is szokatlanul durva támadást intézett a zsidóság ellen. Legutóbbi számában azután a zsidó nép ellen irtó trivális és pornográfikus hangú cikkek mellett nagy támadást intézett néhány nemzetiszocialista vezér ellen is.

tik, hogy a Stürmer betiltását a német kormány az utolsó percben visszavonta. Valószínűnek látszik, hogy a betiltás visszavonása érdekében maga Hitler járt el, akinek Streicher jó barátja. Streicher ígéretet tett, hogy nem fog ezentul nemzeti szocialista vezetőket támadni.

Hogy az intézkedés ne csak egy antiszemita lapot sújtson, a kormány betiltotta három hónapra a Jüdische Rundschau is, a világtalan leueurópaibb hangú lapját, a németországi cionista szervezet kitünő és európai nivóju szemléjét.

— Atszállással fogják lebonyolítani a román-orsos vasuti forgalmat. Párizsból jelentik: Moszkvai jelentés szerint a román-orsos vasuti forgalomban a személyszállítást a kocsik különböző nyomtávja miatt átszállással fogják lebonyolítani, míg a teherforgalom céljaira mindkét részen beszeresnek változtatható nyomtávu vagonokat.

BERLIN, július 22. Lapzártakor jelen-

VILAG TUREK

Al Capone börtöne

A napokban készültek el a világ leg-hiresebb börtönének újjáépítésével. Ezzei a világ legszigorubb és egyben legérdeke- sebb büntető intézménye lett. A börtön valóóság sziklavár San Francisco-öblében. Neve Alcatraz. A börtönt száz év óta használják súlyos bűnözők fogvatartására. Minthogy az elmúlt században az amerikai gangszterek módszerei és technikája erő- sen fejlődött, kézenfekvő volt, hogy meg kellett „javítani” a büntetés „hajlékát”.

Alcatrazan negyven olyan börtönőr ügyel a „lakókra” akiket az Egyesült Államok egész területén levő börtönökből válogattak ki. A börtön zárai olyan acélból vannak, amelybe a legfinomabb ráspoly sem tud behatolni. Minden zárat két ember nyithat és pedig messze egymástól elektromosság és komplikált mechanikus segítségével. Az örök önműködő fegyverekkel vannak felszerelve, gépfegyverrel rendelkeznek, könnygázzal, elektromos műszerekkel, amelyek pillanatok alatt elárulják, van-e fegyver a foglyoknál. A börtönt vastag drótsóvívnyel vették körül. Tul a drótsóvívnyen két és fél kilométer széles víz övezi a várat, amelynek olyan erős a sodrása, hogy a legerősebb uszók is nehezen tudnak rajta átjutni. A börtönvár körül állandóan őrsjáratok cirkálnak. Ha valamelyik rabnak mégis sikerülne megszökni, akkor jelentést adnak le a sziget szikratáviróján és öt perc alatt kétszáz rendőri automobil rohan a sanfranciskói öböl partjai felé fegyveres rendőrökkel.

A foglyok a fogház kintjában étkező- nosztévo ül. Csupa olyan bűnöző, akikről az itélkező bíróságok feltételezték, hogy soha sem fognak megjavulni. Három okból vannak Alcatrazban: 1. Hogy mindaddig ne jussanak be az emberi társadalomba, amíg bűnüket az ítélet alapján teljesen le nem vezekelik. 2. Hogy megvédjék őket ellenségeik bosszúállásától. 3. Hogy kevésbé megátalkodott rabtársaikat nehogy befolyásolják.

Néhány év óta Amerikában az a börtön- politika uralkodik, hogy mindazokat, akik először vannak börtönben, elszigetelik a megátalkodott és visszaeső bűnözőktől. Az egészen súlyos bűnözőket pedig külön helyre „deportálják”. Ez a hely Alcatraz szigete.

A cellák teljesen ellenállhatatlan acél- ból készültek. Az ablakok rácsait a legjobb műszerekkel sem lehet átszelni. Az ajtókat a záráktól messzeeső emeltyük segítségével önműködően nyitják és zárják. Egy ajtót épp ilyen módszerekkel nyitnak, és zárnak, mint az ajtók egy egész csoportját. Tizenöt ajtó tartozik egy csoport- hoz. Amikor a fegyencnek egyik épületből a másikba mennék, a nyomukban van mindenütt az elektromos áram, úgy, hogy a legkisebb megmozdulásra már veszedelem- ben forognak. Aki kívülről jön a börtön- várba, állami tisztviselő, vagy az ügyész- ség valamelyik tagja, tartozik magát mo- tozásnak alávetni.

A foglyok a fogház kintjában étkező- nek. Az asztalok alatt könnygáz-készülé- kek vannak elhelyezve, arra az esetre, ha a rabok a villák és kések segítségével, az őrszemélyzetet, vagy egymást akarnák inzultálni. Egy nyomás és a helyiség el van árasztva könnygázzal és a bentlívők- nek eláll a lélegzete.

Újabbban csak egészen kicsiny csoportok- ban mehetnek a rabok az étkezőbe. Az evőeszközt használat után tartoznak az ellenőrző helyen leadni. A fogházigazgató- ság, nyilván azért, nehogy az elégedetlen- ség tömegesen robbanjon ki, jól élelmezi őket. Reggelire zabpehely levest kapnak, tejjel, vagy tejfellel, sült kolbászt, mar-

garint, kávét és zsirban sült burgonyát. Ebédre veteménylevest, rostélyost mártással. Bab, lencse, vagy borsó, burgonyapüré, kenyér, margarin, tejes-, és feketekávé a további menü. A vacsora bab, szalonával, kukoricadara, burgonya saláta, gyümölcs, kenyér margarin és kávé.

Hogy mennyire öröködnék azon, nehogy a foglyok közül valaki megszökhesse, arra nézve jellemző az a legújabb intézkedés, hogy a börtönvár partjainak közelében hajó, vagy bármilyen vízi jármű nem köthet ki. Legalább kétszáz méter távolságban kell lennie a parttól. Az a feltevés, hogy a legjobb uszó is csak nehezen tudna megbirkózni ilyen távolságban a tenger hullámaival. Az egészen természetes, hogy az Egyesült Államok igazságügyminiszterének saját aláírása szükséges a börtönlátogatási engedélyhez. Az engedély blankettája maga olyan rajzoló, cinkografiai, és litográfiai komplikaussággal van elkészítve, hogy azt éppoly nehezen lehet hamisítani, mint az amerikai bankjegyeket. A fogoly négy hónapig nem fogadhat látogatót. Leveleit nem kézbesítik. Az irodában lemásolják a levelet és csak így olvashatja. Ezzel megakadályozni azt, hogy a rab ne láthassa a levél esetleges titkos jeleit. A látogató nem ugyanabban a szobában ül, mint a rab. Egymással a falba épített üvegsővön át beszélhetnek. A cső el van zárva rostélyal, nehogy valamit is a rabhoz juttassanak át.

A rab célja négylábnyi széles és nyolc lábnyi hosszú. Egy felcapható acélág van benne, két kisebb ülőhely, egy keskeny állvány, három ruhatartó, kis mosdó és klozett.

Két törülközőt használhat a fegyenc, fopport, fogkefét és egy poharat.

Huszonnégy helyről figyelik állandóan a cellák ajtajait. A folyósókról nem lehet bejutni a cellába és az örök maguk is szolgálatuk ideje alatt le vannak zárva.

A második emeleten van a kórház. Operációs termek és egy fogászati műterem. A közelben tanácsterem is van, ahová időnként, ünnepi alkalmakkor beengedik a kizongástanul viselkedő rabokat. Aki zongorázni tud, ilyenkor használhatja a zongorát is. Sőt megengedik nekik azt is, hogy a könyvtárszobában olvassanak.

A jelenlegi börtönlakók között van az alvilág egyik leghírhedtebb tagja: Al Capone, George Kelly, Harold Fontaine és mindazok, akik Amerika utóbbi bűnügyi történetében nagy szerepet játszottak.

ERŐNYÁZ-FILM MŰVÉSZET

SZINKRÓ MOZGÓ MŰSORA:

(A leghívebb nyári mozgó)

Ma és holnap: A külváros hősei. (Bowery). E ragyogó filmalkotás Budapestén is most fut a legnagyobb sikerrel. Fősz.: Wallace Beery, Jackie Cooper, George Raft, Fay Wray. Előtte: új Mickey Mauss és Silly Simphonie. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órákor. Helyárak: 10 és 17 lej.

Csütörtöktől: Vig özvegy.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Hétfőtől: Két extrasuperfilm egy helyért, 7 és 10 lejért, 3, 6, 9 órákor: I. Dick Turpin az asszonyok kedvence. Don José Mojikával. II. Két sziv egy keringőben. (Zwei Herzen in ¾ takt). Gert Theimer, Walter Jansen, Willy Forst, Szóke Szakáll.

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Kedd, szerda: Erős férfi, gyenge nő. Főszerepekben: Primo Carnera, Myrna Loy. Csütörtöktől általános kacagás: Stan és Bran hölgyfodrászok. Főszerepekben: Stan Laurel és Olivér Hardy, a kacagás világbajnokai.

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, kedden és holnap, szerdán utójára szenzációs műsor: I. Ordonánc (A tisztiszolga). Maupassant műve után. Fősz.: Marcelle Chantal. II. Rin-tin-tin és Pimpi csodakutyák bámulatos mutatványai. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órákor. Gyermekjegy a csodakutyák mutatványaira 10 lej taxával és bélyeggel együtt.

Jön: Pat és Patachon legjobb vigátéka: Ók mint tengerészek.

Német tábornok az abesszin hadsereg élén

Másfélmillió embert tud fegyverbe állítani a négus

Etiopia fővárosában óráról-órára izgatottabbá válik a hangulat. Az olaszok nadjelentőségeiről szóló hírek a négust is arra készítették, hogy felkészüljön az ellenállásra. Az abessziniai ellenfél erejét ostobaság volna lekicsinyelni. Az etiopiai hadsereg békéltetésére 70.000 ember. Abesszinia azonban már elrendelte a mozgósítást és Addis Abeba környékén négy hadtestet összpontosított. A négy hadtest 110.000 katonából áll. Az általános mozgósítás végrehajtása után a négus mintegy másfélmillió embert tud fegyverbe állítani.

Az abesszin haderő a leghíresebb fegyverem alatt áll és a legcsekélyebb fegyveremért is középkori eszközökkel torolnak meg. Vagy halálra itélik és nyomban ki is végzik az engedetlen katonát, vagy pedig kezét, fülét, esetleg orrát vágják le. Maga az abessziniai elsőrendű katonája és katonai talentumát azokban az évezredek harcokban szerzte, amelyeket az etiopiai birodalom nemcsak Afrika félvad törzsei, hanem az egyiptomiak és rómaiak és az arab világbirodalom ellen is folytatott a történelem folyamán.

350 gépfegyver, 35 repülőgép

Az utolsó negyven év alatt a császárság katonai helyzete lényegesen rosszabbodott. A hadseregnek csak egy kis része rendelkezik modern fegyverekkel. A haderők kétharmad részének csak ócska fegyverei vannak. A gépfegyverek száma sem haladja meg a 350-et. A tüzérség is igen gyenge. Két tucat nehéztűz mellett a hadsereg mindössze 350 tábóri ágyúval rendelkezik. Két hónappal ezelőtt még egyetlen repülőgépe sem volt Abessziniának. Az utóbbi hetekben mintegy 30-35 repülőgépet vásároltak Európában és most ezekkel gyakorlatoznak. Tankja egyáltalában nincs a négus hadseregének.

Ennek dacára az abessziniai hadjárat még a kitünően felszerelt Olaszország részére sem gyermekjáték. A legnagyobb akadályok a terep nehézségeiben rejlenek.

Abesszinia területe igen nagy, közel 1.200.000 négyzetkilométer, tehát nagyobb, mint Németország és Franciaország együttvéve. Az ország igen gyérén lakott, úgyhogy a repülőgépek sem okozhatnak nagyobb károkat és tanktámadásra sem igen lehet gondolni. Az egyetlen vasútvonal a francia Szomáli-földön levő Dzsibuti kikötőből vezet Addis Abebába. Ezt a vonalat azonban az olaszok csak francia engedéllyel használhatják. Ilymódon a municioraktárak és fegyverdepók egy részét is francia földön kell elhelyezni. Léküzdhetetlen nehézségeket jelentenek az óriási fensíkok első sorban pedig a Harasi-fensík, mely 3000 méter magasságban fekszik és csak a benzillótték részére járható.

Uj főparancsnok érkezik

Néhány év óta az etiopiai hadsereg európai tisztek vezetése alatt áll. Egészen mostanáig Bertram svéd tábornok volt a hadsereg főparancsnoka és a hadosztályok vezetői is svéd tisztek voltak. Mikor pár héttel ezelőtt kritikussá vált a helyzet Abessziniában, szenzációs változás történt a hadsereg vezetésében. Kunze német tábornok, aki eddig a bolíviai hadsereg főparancsnoka volt, vezérkarával együtt Addis Abebába érkezett és átvette az etiopiai hadsereg vezetését. A változás az évek óta Abessziniában élő svéd tisztek körében nagy elkeseredést keltett.

Belső zavarok előtt

Az etiopiai császárság belső helyzete a fenyegető olasz veszély idején zavaros. A trón körüli ellentétek kiújultak. Mint ismeretes, Haile Selassie császár, a jelenlegi négus, erőszakkal foglalta el a trónt. A nagy Menelik halála után unokája, Lidj Jassu lett az uralkodó. Ras Taffari harari törzsfőnök azonban hadat vezetett ellene, a gyermeket megfosztotta trónjától és Menelik leányát, Ziaditu kiáltotta ki császárnővé. Egyidejűleg magát régenssé nevezte ki. Menelik császár rokonai gyors egymásutánban haltak meg és amikor gyanus körülmények között Ziaditu császárnő is elhunyt, Ras Taffari önmagát kiáltotta ki császárrá és felvette a Haile Selassie nevet.

Az új császár környezeténél kiirtotta minden ellenfelet

Pár évvel ezelőtt Gondar tartományban lázadás ütött ki a császár ellen. Lidj Jassu-

nak, a detronizált uralkodónak, akit az egyik gondari börtönre őriztek, sikerült megszöknie és a felkelés élére állani.

Haile Selassie azonban vad kegyetlenséggel törte le az ellenállást. Lidj Jassu új börtönbe vetették, ahol nemrégiben meghalt. A detronizált császárt a mostani négus tétette el lába alá. Most emiatt is nagy elkeseredés Haile Selassie ellen és számolni lehet azzal, hogy több tartomány lakossága a hadjárat megindulása esetén az olaszokhoz csatlakozik.

Maniu egy budapesti lapnak adott intervjújában a dunai konföderáció hívének vallotta magát

„Csak a belpolitikáját támadjuk a kormányt — mondotta Maniu — külpolitikájával egyetértünk”

Bécs, július 22. Az Uj Nemzedék bécsi szerkesztője nyilatkozatot kapott Maniu volt miniszterelnöktől, aki, mint tudvalevő, átutazott az osztrák főváros. A szerkesztő németül szólította meg a volt miniszterelnököt, aki mikor megtudta, hogy az újságíró magyar, azonnal magyarra fordította a beszélgetést.

— Nem beszélhetek sokat — mondotta Maniu —, mert külföldön vagyok, ahol mint ellenzéki pártvezér nem szívesen adok nyilatkozatot. Különben is kényes a helyzetem.

Az újságíró megemlítette, hogy két kérdése van csupán, de egyik sem érinti közvetlenül Erdélyt. Arra a kérdésre, hogyan képzeli el a Dunamedence békéjét, a volt miniszterelnök egy szóval felelt:

— Dunai konföderációval. En már 1923 óta hirdetem az országok közötti együttműködést. Régi híve vagyok a dunai államok szövetségének. Erről különben hosszú ideig lehetne beszélni, én azonban a tervemet csak akkor szoktam elárulni, ha aktív miniszter vagyok. Inkább azt írja meg, hogy ellenzékben, még pedig igen éles ellenzékben vagyok a kormánytal szemben.

A másik kérdés, hogy mi a véleménye a

Lawrence ezredes Abessziniában
A francia lapokban egyre sürűbben bukkann fel az a hír, hogy Lawrence Abessziniában van és a négus mellett teljesít szolgálatot. Az ezredes titokzatos temetését pár héttel ezelőtt azért rendezték meg Angliában, hogy zavartalanul dolgozhassék Abessziniában azoknak a titkos érdekeknek a szolgálatában, amelyeknek egész életét szentelte.

szovjet és Románia közeledéséről.

— Erre a kérdésre csak azt szeretném kijelenteni — mondotta Maniu —, hogyha a kormány belpolitikájával nem vagyok egy állásponton, a külpolitikáját azonban pártom és külpolitikai tekintetben pártom is támogatja a kormányt, különben pedig Titulescu külügyminiszterünket.

Az újságíró újra felvetette a kérdést: kíván-e válaszolni hazája és a szovjet közeledéséről?

— Nem, így nem válaszolhatok — mondotta Maniu. Az újságíró megjegyzi, hogy a volt miniszterelnök arra nem árujt el semmi helyeslést, majd ismét kijelentette, hogy Titulescu külügyminiszter külpolitikáját általában helyesnek tartják. Ezután az újságíró még néhány szablonos kérdést intézett Maniu Gyulához, többek között megkérdezte azt is, hogy kiszáll-e majd Budapesten. Erre Maniu kijelentette, hogy most nem teheti, mert sietnie kell vissza.

— Pedig kár — mondotta az újságíró. — Igazán? — kérdezi a volt miniszterelnök. — Szívből öröndek, ha önkönnel kellemesen emlékeznének rám — mondotta és ezzel véget ért a beszélgetés.

A 7-ik éve fennálló Oradeai (Nagyvárad) Orth. Kóser Zsidó Fiuinternátus

Igazgatósága közli, hogy az 1935-36-os tanévre a beiratkozások megkezdődtek. Az Internátus ezidén egy zuhany- és játékszobával kibővíti áll a növendékek rendelkezésére. Az internátusi növendékek bármely oradeai liceumba, gimnáziumba vagy kereskedelmi iskolába beiratkozhatnak. Tekintettel arra, hogy az idevonatkozó miniszteri rendelet értelmében csak 36 növendék vehető fel, ajánlatos a jelentkezéseket minél sürgősebben eszközölni. Komoly érdeklődőknek prospektust küld az internátus igazgatósága. SZILAGYI ADOLF tanár Oradea, Str. Delavrancea 17.

Zsidók az amerikai közélet, tudomány és művészet frontján

Newyork, július 22. Nemrég megjelent itt egy könyv, mely az amerikai zsidók jelentőségével és avval a szereppel foglalkozik, melyet a zsidók Amerika fejlődése körül játszottak.

A könyv Amerika felfedezésével kezdődik, ami körül zsidók ugyancsak nagy szerepet játszottak. Mert, ha vitás is, hogy Columbus zsidó volt-e, minden kétséget kizáróan történelmileg is be van bizonyítva, hogy De St. Angel, aki Colombusnak vállalkozását finanszírozta — marannus zsidó volt. Colombus legénysége között számos zsidó volt és az első matróz, aki rálépett Amerika földjére, szintén zsidó volt.

Ugyancsak nagy érdemei vannak a zsidóknak az amerikai flotta fejlődése körül. A világháborúban az amerikai hadiflotta parancsnoka és fővezére a zsidó Charles Lamheimer volt. Ujra Levi zsidó admirális szüntette meg az amerikai flottánál a szokásos testi büntetéseket. Azóta nem korbácsolják meg többé a hajó legénységét.

A világháborúban is jól megállta a helyét az amerikai zsidóság. Annak dacára, hogy a zsidóság az összlakosságnak csupán három százaléka, az amerikai önkéntes hadseregben felülmúlták a négy száza-

létok. Az ipar- és bankszakmában a zsidók nemcsak az első között, de egyenesen utó-
törők voltak.

Kulturális téren a zsidók, a többi nemzetiségek között a legelső helyen állanak. Amerika leghíresebb antropológusai: Franz Boaz, Alexander Goldenveiser és Leo Frachtenberg — zsidók. Amerika leghíresebb Nobel-díjasa: dr. Karl Landsteiner, aki a vér típusainak különbözőségét állapította meg — zsidó. A zsidó dr. Schick találta fel a difteritis szérumát, a kokain gyögyerejének feltalálója dr. Karl Koler zsidó volt. A telefon feltalálója a zsidó Berliner volt, sőt Newyork legnagyobb és legmonumentálisabb hidjának, a Manhattan-híd építője is egy zsidó mérnök volt. Jogi téren nagy hírességek Karzano és acionista Lous Brandeis, a legfelsőbb törvényszék elnöke.

Amerika modern irodalmában is nagy szerepet játszanak a zsidók. Elég megemlíteni a híres Ludvig Lewisont, Erna Ferbert és Fanny Hurstot (ez utóbbi Amerika leghíresebb regényírója). Maxwell Bodenheimot, stb Michel Gold és John Spivak olyan riporterek, akiket a legelgűgöttebb amerikai farmban is ismernek.

A be

Călător

Ki akarják

Bucuresti, július 22. Vasilescu-Nacht-féle ügye a legutóbbi két összebonyolított. Most színhámos tevékenység vizsgálat tárgyát: a ny nuperbe fogták a belga rőt a vizsgálat során voltak olyan naivak, sőt pillanatban látszottak az első tíz, majdnő lejt lefűzték I.G. zar Simionescu ügyvéd képviselői, beadványt röhöz, amelyben Roger ler urakat, a belgák kák, hogy ók is büntársé féle széhhámosságban.

Hogyan néz devizamanipul

E feljelentés megérté a következőket: A b zorciuma amely az ügy panaszoként szerepel szűlítottá be az árut kereskedők a deviza-zár bakták át az áru ellené lejtben letébe helyezték azoknál a bankoknál, szoktak. A belga frank csaknem a felére esett előt 30 lejt fizettek a fi 17 lejt az árfolyama. A két évvel ezelőtt egy kos tartozásért 30 ezer frank mai árfolyama al lejt kellese kifizetnie. Ez ták megkeresni a Nach operáló belgák. A fenné értelmében a belgáknak hogy követeléseiket le egyetlen deviza-ügyletek nál, hogy ékppen kövé 17 lejt kurzuson hajtsák. Ehhez a központosítás 50 millió lejt kerestek, a gedélyére volt szükség. Híesuc révén szabályszer mire a belgák a Grand rönben tízmillió lejt adt A Banca Naționala mos ara, hogy a belgák kö törvényesen törtéat, v (transzfer) amugy sem eddig rendben is volna gondolt a laikus, hogy a a belgák tízmilliót a b blokálat engedélyező ol dig alapos okuk volt a letet megcsinálják. Ha szakértők gondoltak er Banca Naționala deviz tój, Mihail Manoilescu cival, hogy a belgák k tostitása és blokálsa e nál csak ugy lehetsége román adósk hozzájár össze őket. Ez természet a belgáknak.

Itt lépett közbe azutá natus alemnöke. Vasilescu gének „atjai barátja”. dik a nőnek az ügybe a széhhámosság további jelentőségű lesz. Miután fogyasztották a hatszáz nyét, Toni Hiescu kijárt közó rendeletet Dorel Dr Naționala kormányzója Iescu leányának hasonl rája”. Csinos, szép, fra urileány. Az, hogy Vas elemi iskolát végzett, h ősrökről is tudnak, hogy volt és „egy lejtől két l ga miatt nyolc hónapot különbözőbb szerepet. M is tudott franciául, tudó Linzenmayer mérnök, a nyit hajlandó beismer szerepet töltötte be a b zott.

Két millió

Ezzel szemben egy a zett feljelentés szerint

A belgák is benne vannak a 25 milliós devizacsalásban

Călătoreșcu kvesztor aláírása szerepel a svéd cégeknek adott váltókon. Továbbra is tagad az ezredes

Ki akarják „békiteni” a felpereseket és alpereseket, hogy így tussolják el az ügyet, ami kezd kellemetlen lenni a belgáknak is

București, július 22. (Az Uj Kelet tud.) A Vasilescu-Nacht-féle milliós deviza-csalás ügye a legutóbbi két nap folyamán alaposan összebonyolódott. Most már nemcsak a két szélhámos tevékenysége képezi a büntügyi vizsgálat tárgyát: a nyomozó hatóságok gyapnaperbe fogták a belga panaszosokat is, akikről a vizsgálat során kiderült, hogy nem is voltak olyan naivak, mint aminőeknek az első pillanatban látszóttak, midőn Vasilescu-nak az első tíz, majd a második tizenötmillió lejt fizették. I. G. R. Perieteanu és Cezar Simionescu ügyvédek, a két szélhámos képviselői, beadványt intéztek a vizsgálóbíróhoz, amelyben Roger de Staerke és Moehler urakat, a belgák képviselőit azzal vádolják, hogy ők is büntársak a Vasilescu-Nacht-féle szélhámoságban.

ezert lejt kapott tolmácsi szerepéért, hanem kétmillió lejlet részesedett az üzletben és a pénzzel sietett barátjánéknak, egy fiatal és csinos diáklánynak fényes lakosztályt berendezni a főváros centrumában. A vizsgálóbíró vasárnap kiszállt a megadott címre. Hogy mit talált a diáklány apartmanjában arról egyelőre hallgat a krónika. A nő szerepe ilyenformán egyre világosabbá kidomborodik. Az egykori patkólov kocácsnak, aki rövid ideig fegyházár is volt Vacarestiben, előkelő megjelenésű, franciául beszélő felesége volt és ide, szép leánya. A patkólov Kovács együtt fogyasztotta a cantalupi dinnyét a szerénus

elnökével, bejáratos volt a Nemzeti Bank kormányzójához, akiről per „barátom” nyilatkozott a bíróság előtt, nem is szólva arról az igen szoros viszonyról, amely Călătoreșcu ezredes rendőrkvesztorhoz fűzte. Sültve, röve együtt voltak, kellemes órákat töltöttek együtt s Călătoreșcu a tűzbe tette volna kezét kiváló összeköttetésekkel rendelkező barátjéért. Miért is ne garantált volna érte a belgák, svédok, franciák és az egész világ előtt? Miért ne minősítette volna megbízható embernek, akire nemcsak 25 milliót, de az egész Nemzeti Bankot is rá lehetne bízni.

Tökéletes színpadi rendezés és szereposztás

Végül nem szabad elfelejteni Manolescu színházi titkárát sem, aki drámai hőshöz méltó tehetséggel játszta meg Manolescu-Strunga fiának szerepét, de nem felejtette el titkári minőségének lehetőségeit is kiaknázni. A Nemzeti Színház legszebb művésznője és más csinos bucuresti hölgyek társaságát ő szerezte meg a belgáknak akik igen jól élték, amíg a fővárosban tartózkodtak, és akiknek érthetően egy kis hangulatra is szükségük volt milliómos üzleti gondjaik közepette. Az úgy ilyenformán szoros és zárt egységet képez, amelyben minden csavar kifogástalanul működött. A kezdeményezést Paul Nacht adta, egy letört és csödbe jutott kereskedelmi ügynek. Az erkölcsi bizonyítványt az illetékes fórum, Călătoreșcu kvesztor állította ki. Az észak Linzenmayer mérnök hozta, aki matematikailag pontossággal dolgozta ki a tervet. Protekciót a szenátus alelnöke biztosította, a büntető kódex előadója. A jókárót a Nemzeti Bank kormányzója nem tagadta meg, míg a dekorum, a hangulat, egy szóval a rendezés, a Nemzeti Színház titkárnak gonja volt.

ezert lejt kapott tolmácsi szerepéért, hanem kétmillió lejlet részesedett az üzletben és a pénzzel sietett barátjánéknak, egy fiatal és csinos diáklánynak fényes lakosztályt berendezni a főváros centrumában. A vizsgálóbíró vasárnap kiszállt a megadott címre. Hogy mit talált a diáklány apartmanjában arról egyelőre hallgat a krónika. A nő szerepe ilyenformán egyre világosabbá kidomborodik. Az egykori patkólov kocácsnak, aki rövid ideig fegyházár is volt Vacarestiben, előkelő megjelenésű, franciául beszélő felesége volt és ide, szép leánya. A patkólov Kovács együtt fogyasztotta a cantalupi dinnyét a szerénus

A belgák is megkerülték a törvényt

Végereedményben azt állítja a két szélhámos hogy a 25 millió lejt a belga frank árfolyam-különbözeteiből fizették ki a belgák. Ezen felül felvettek romániai adósaiktól leljen olyan követeléseket, amelyekről a Banca Naționala nem tudott. A belgák tehát ugyancsak megkerülték a fennálló devizatorvény rendelkezéseit és nincs meg az erkölcsi autoritásuk ahhoz, hogy vádlókként léphessenek fel.

Călătoreșcu kvesztor speciális helyzete

A Zorile változatlanul érthetetlené tartja, hogy Călătoreșcu kvesztor még mindig büntetlenséget élvez. Az egyes fővárosi lapok szerint az ügyesség a Călătoreșcuval szembeni intézkedések foganatosítása előtt ismerni kívánta az Erdélyben tartózkodó Pop Valer dr igazságügyminiszter véleményét. Megvárták tehát, amíg az igazságügyminiszter, aki az ügyesség legfőbb irányítója, vizsátat a fővárosba. A Zorile ezt a szempontot indokolatlannak tartja, a kormányznak és általában a politikának nincs mit keresnie ebben a kizárólag a büntető igazságszolgáltatási fórumok hatáskörébe tartozó ügyben. Azt is furecskálja a lap, hogy midőn egy az egész ország közvéleményét izgalomban tartó és ilyen nagy méreteket öltő ügyben folyik a vizsgálat, Codin Stefanescu táblai főügyész nem hívták haza szabadságáról, sőt Procup Demetrescu törvényszéki főügyész is tiz napra külföldre utazhatott és távollétében az ügyesség helyettes vezetője érthetően nem merté vállalni bizonyos szankcióknak a felelősségét.

Călătoreșcu ezredes helyzetét egyébként a fentiekől függetlenül, súlyosnak minősíti a

A belgák részesedése

Vasilescu és Nacht ügyvédei most azt állítják feljelentésükben, hogy a belgák nemcsak azért fizették szívesen a második 15 milliót, mert ezt a pénzt követeléseik blokálásán amugy is megkeresték, hanem mert Staerke és Moehler két-két millió lejlet ugyancsak részesedtek az üzletből. Ezután a sulyos vád után, amelyre a belgáknak felelniök kell, a két szélhámos ellenoffenzívája egy másik vád Damoklesz-karóját is meglepetti a belgák fölött. Azt állítják, hogy a különböző bankoknál összesen 17 millió lejt volt a belgák számláján letétbe helyezve. Ezt az összeget Staerke és Moehler 84 millióra egészítették ki. A kérdés az, honnan volt a belgáknak 13 millió lejtük, s honnan volt ezen felül az a 20 millió lejt, amelyet jutalék-képen

Toni Ilescu közbelép

Itt lépett közbe azután Toni Ilescu, a szenátus alelnöke. Vasilescu jóbarátja és feleségének „atyai barátja”. Altlában itt kezdődik a nőknak az ügyben vitt szerepe, amely a szélhámosok további fázisaiban egyre több jelentőségű lesz. Miután a Continentalban elfogyasztották a hatszáz lejes cantalupi dinytyét, Toni Ilescu kijárta a blokálásra vonatkozó rendeletet Dorel Dumitrescunál, a Banca Naționala kormányzójánál, aki viszont Vasilescu leányának hasonlóképpen „atyai jóbarátja”. Csinos, szép, francia intézetben nevelt urileány. Az, hogy Vasilescu alig két-három elemi iskolát végzett, hogy családijában cigány ösökről is tudnak, hogy ifju korában kovács volt és „egy lejtől két lejt” című szélhámosossága miatt nyolc hónapot ült, nem játszhatótt különösebb szerepet. Mert ha Vasilescu nem is tudott franciául, tudott viszont a „titkára”, Linzenmayer mérnök, aki egyelőre csak annyit hajlandó beismerni, hogy a tolmácsi szerepet töltötte be a belgák és Vasilescu között.

Két millió lejt „tolmácsi fizetés”

Ezzel szemben egy a vizsgálóbíróhoz érkezett feljelentés szerint Linzenmayer nem 50

AZ OKOS EMBER
NEM SZENVED A HŐSÉGTŐL
DIANA

SŐSBORSZESZES BEDÖRZSŐLÉSSEL
LEHÜLÉST ÉS FELFRÍSSÜLÉST SZEREZ!

fővárosi sajtó. Egyik legutóbbi számunkban megírtuk, hogy az S. K. F. svéd vállalat Vasilescu ellen tett feljelentésében ugyancsak szerepel a kvesztor neve. A vállalat igazgatója, Daloeff kijelentette a vizsgálóbíró előtt, hogy Călătoreșcu jelenlétében tárgyalt Vasilescuval 12 millió lejnek Stockholmra való átutalásáról. A kvesztor garanciát vállalt Vasilescuért, sőt egy 300 ezer és egy 200 ezer lejes váltót is aláírt garanciaképpen az egymillió 300 ezer lejes jutalékért, amelynek lerfizetését előre kívánta a svédektől Vasilescu. Miután a transzfer-engedély a svédok kezébe jutott, visszaadták Călătoreșcunak a váltókat, amelyeket a kvesztor megsemmisített. A svédok azonban lefényképezték a két váltót és a fénykép-másolatokat bemutatják a vizsgálóbíróknak. A kvesztor ennek ellenére is megmaradt tagadása mellett és annak megállapítására szorítkozott, hogy ő az üzletben nem részesedett, legfeljebb kezességű váltót adott Vasilescuért, akiben megbízott és akinek ezzel baráti szíveséget vélt tenni.

A szombat délutáni szembesítés során, amikor Vasilescu és Călătoreșcu kvesztor négy és félórán át állottak egymással szemben, a szélhámos, akit a kvesztor tagadása kihozott sodrából, szemébe vágta az összes együttesen csinált zsiros üzleteket. Vasilescu — írja a Dimineața — még a vizsgálóbírónál is jobban felháborodott Călătoreșcu makacs hallgatása fölött. Kijelentette, hogy ő végeredményben csak hálával és bartasággal érzelmekkel viseltetik a kvesztorral szemben, harag és gyűlölet nem befolyásolják és nem azért mondotta el a vizsgálóbíró előtt, hogy a kvesztor pénzt kapott, mintha ezzel ártani akarna neki. Es amikor ez az „argumentum” sem hatott, Vasilescu feltárta az összes ügyeket, amelyekben együtt dolgoztak: az Allard-ügyet (ugyancsak belga cég), a Michelin-ügyet (francia vállalkozás), az Eriksohn-S. K. R. ügyet, sőt olyanokat is, amelyekben Călătoreșcu egyedül működött.

„Önzetlenül” dolgozott Călătoreșcu

Mindezekre Călătoreșcu ezredes szenttelen arccal és halálos nyugalommal ismételté válaszáat: a belgák ügyében teljesen önzetlenül dolgozott, másik két-három ügyben szíveséget váltót adott Vasilescunak, akinek hitelképessége nem volt kifogástalan a külföldi cégek szemében vagy v átvette és letétben tartotta Vasilescu jutalékait addig, míg ez elterítette az ügyeket. A vizsgálóbíróknak arra a kérdésre: hogyan lehetséges az, hogy a kvesztor milliók kijárási ügyekben való bekapcsolódásával kockáztatta magán rendőrtisztí méltóságát anélkül, hogy ezen rizikóval szemben anyagi hasznot ígyekezett volna biztosítani magának? — Călătoreșcu hallgatással válaszolt.

A vizsgálat ma döntő fázisába került. Tretrescu vizsgálóbíró lezárta a vizsgálat első fázisát és az ügy aktáit Păcuraru helyettes főügyész elé terjesztette. Az ügyesség ma, vagy holnap nyilatkozik a további teendőik felől, miután előzetesen jelentést tett Pop Valer igazságügyminiszternek a vizsgálat eddigi eredményeiről.

Készül a kibekülés?

Jellemző egyébként a helyzetre, hogy a Curentul — könnyen felismerhető forrásból inspirálva — a szembenálló felek „kibekülése” mellett kardoskodik. A lap szerint, ha a felek továbbra is vádolják egymást akkor egy belgák, mint a két szélhámos helyzete menthetetlenül kompromittálódik. Ezzel szemben a belgák feljelentésének visszavonása esetén a pénzükr egyrészt megkaphatják és maguk is elkerülik a velük kapcsolatos vizsgálat kellemetlenségeit. A felek ügyvédei állítólag már folytattak is ezirányú megbeszéléseket.

— György görög exkirály adjutánsa ismeretlen misszióval Bucurestibe érkezik. Bucurestiből jelentik: A Tempo értesülése szerint György görög exkirály adjutánsa, Levidisz örnagy holnapra jelezte érkezését. Levidisz Londonból jön Bucurestibe. Utjának célja ismeretlen. Azt hiszik, hogy megbízatása befejezte után Jugoszláviába utazik.

DEU

... ezredes Abessziniában
... egyre sürűbben buk-
... gy Lavrence Abessziniá-
... us mellett teljesít szolgál-
... itokzatos temetését pár
... rendezték meg Angliá-
... anul dolgozhatték Abesz-
... a titkos érdekeknek a
... helyeknek egész életét

**...nak adott
...flöderáció
...gát**

...mondotta Maniu

...a közlekedéséről.
...re csak azt szeretném
...dotta Maniu —, hogyha a
...ájával nem vagyok egy
...olitikáját azonban párt-
... tekintetben pártom is
...ányt, különben pedig Ti-
...sterünket.

...felvetette a kérdést: ki-
...azája és a szövet köz-
...
...válaszolatok — mon-
...úságró megjegyzi, hogy
...k arca nem árult el sem-
...ismét kijelentette, hogy
...niszter külpolitikáját ál-
...tartják. Ezután az újság-
...sablonos kérdést intézett
...többek között megkérdez-
...száll-e majd Budapesten.
...lentette, hogy most nem
...e kell vissza.

...mondotta az újságró.
...kérdési a volt miniszter-
...örvendek, ha önkönl kel-
...nek rám — mondotta és
...beszélgetés.

Fuinternátus

...megkezdődtek. Az Inter-
...vendékek rendelkezésére.
...mba vagy kereskedelmi
...ó miniszteri rendelet ért-
...t minél sürgősebben esz-
...igazgatósga. SZILÁGYI
...17.

tudomány

...ankszakmában a zsidók
...között, de egyenesen ut-

...a zsidók, a többi nem-
...legelső helyen állanak.
...sebb antropológusai:
...ander Goldenveiser és
...— zsidók. Amerika leg-
...asa: dr. Karl Landstei-
...usainak különbözőségét
...zsidó. A zsidó dr. Schick
...ritis szérumát, a kokain
...találója dr. Karl Koler
...on feltalálója a zsidó
...Newyork legnagyobb és
...b hidjának, a Manhat-
...ny zsidó mérnök volt.
...nirességek Karzano és
...Brandeis, a legfelsőbb

...n irodalmában is nagy
...a zsidók. Elég megemlí-
...g Lewisohn, Erna Fer-
...stót (ez utóbbi Amerika
...yirónője). Maxwell Bo-
...chel Gold és John Spi-
...rek, akiket a legeldu-
...farmban is ismernek.

Székely és Rétí BUTORGYÁRT

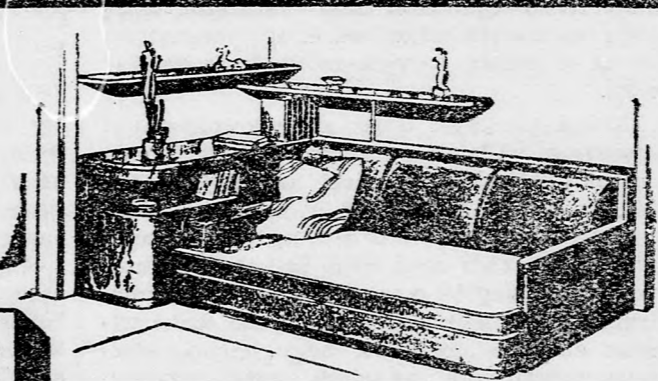
TARGU MUREX - BUGURE/TI - BRA/OV

Tervezőink
művészete

Munkáraink
szaktudása

Anyagjaink kiválóra-
nyújtják Önnek azt a biztositékot,
mely a butorvárlás előfeltétele

Hívjon bennünket bizalommal és szakemberünk
olyan rajzokat mutat majd be Önnek,
amilyeneket Ön magának elképzelt.

SPORT

Az összes sportágakban lesznek versenyek a cernauti Makabi jubileumi tornáján

Cluj, július 22. (Az Uj Kelet tud.) A cernauti Makabi 25. éves jubileumának programját a rendezőség már összeállította. Ezerhatvanötödik jubileumi tornán a sport minden ágában lesznek versenyek. A cernauti Makabi az ünnepekkel kapcsolatban körlevelet bocsátott ki, amelyet megküldött a Román Makabi Szervezet tartományi elnökeinek és amely a következőképpen hangzik:

A jubileumi ünnepek programja véglegesen szeptember 7 és 8-ban van megállapítva. Az ünnepek programján a következő sportágak szerepelnek:

1. Szabadgyakorlatok. A gyakorlatok azonosak a második teavivi Makabiadán bemutatott kötelező gyakorlatokkal. A gyakorlatok könnyen megtanulhatók. Az erdélyi zsidó sportegyesületek az aradi előkészítő utján utóköltés és előadás ellenében instruktor kaphatnak. A szabadgyakorlatok kötelező előzőké a Makabiadára hivatalosan előírt dressz.
2. Torna. Férfiak és hölgyek részére.
3. Könyvi atlétika. Férfiak: 100, 200, 400, 800, 1500, 3000 méteres síkfutás, 4x100 méteres staféta, magasugrás, távolugrás, hármasugrás, súlydobás, diszkosz és gerelyvetés. Hölgyek: 60, 100, 200 m síkfutás, magasugrás, távolugrás, súlydobás, diszkosz és gerelyvetés. Gyermekverseny. Fiúk 12-15 évig: 75 méteres síkfutás, 4x100 méteres staféta, magasugrás. Leányok 12-14 évig: 60 m síkfutás, 4x60 méteres staféta.
4. Futball. Erdélyi zsidó válogatottja a cernauti Makabival barátságos mérkőzést játszik.
5. Tenisz. A verseny feltételeit a cernauti Makabi külön fogja közölni.
6. Handball.
7. Korbál.
8. Asztalitenisz. Férfi egyéni és csapatverseny. Hölgyverseny, egyéni.
9. Birkózás. Egyéni verseny.
10. Vivás. Az erdélyi tartomány vívóinak bemutatóversenye.
11. Súlyemelés.
12. Speciális szabadgyakorlatok. Azok a tartományok, amelyek ebben a versenyben indulnak, kötelesek a gyakorlatok kísérőzenéjének költőit a jubileumi ünnepek rendezőségéhez augusztus 10-ig eljuttatni.

A jubileumi versenyeken csak a Makabi szervezet kötelezőbe tartozó zsidó versenyzők vehetnek részt. A jubileumi versenyekre nevezésnek a tartományok részéről legkésőbb augusztus 10-ig juttatandók el.

A versenyeken résztvevő aktív sportolók díjazatlan lakást és ellátást kapnak. Az erre vonatkozó részleteket a rendezőség később közli.

Az utazásra vonatkozólag a jubileumi ünnepek rendezősége felhívja az egyesületek figyelmét arra, hogy a CFR-en a Vezérigazgatóság 67.813 RA.935 F. O. 890 számú rendelete értelmében csoportok a következő kedvezményeket élvezik az összes vonalra: Huszas csoportok 50 százalék kedvezményt, 48 emberből álló csoportok 60 százalék, ezen számon felül minden száz versenyzőért külön egy teljesen ingyenes vasúti jegyet kapnak.

A kedvezmények elérésére nincsenek speciális intézkedések. A csoportok vezetői az állomásfőnöktől minden további nélkül megkapják a kedvezményes vasúti jegyekre jogosító igazolványt.

A jubileumi ünnepeket rendező bizottság fenti közleményét az erdélyi Makabi szervezet elnöksége a következőkkel egészíti ki:

1. Felkérjük az erdélyi zsidó sportegyesületek, hogy a fentiek ismeretében a lehető legelőbbre állítsák össze azon versenyzők végleges listáját, akik a cernauti jubileumi tornán részt vesznek és azt az erdélyi Makabi szervezet elnökéhez juttassák el.
2. Ezzelon kérjük fel az oradeai Makabi sportegyesület vezetőségét, hogy Erdély zsidó válogatottjának összeállítása ügyében, amelyet az oradeai konferencián magárvállalt, sürgősen juttassa el az elnökséghez a javaslatot. Ugyancsak közölje, milyen sportágakban indul a cernauti jubileumi tornán, a versenyzők számának és neveiknek pontos megjelölésével.
3. Az erdélyi Makabi szervezet elnöksége közli, hogy a szervezet hivatalos lapja az Uj Kelet. Ennélfogva az Uj Keletben megjelenő minden a zsidó sportra vonatkozó közlemények az összes erdélyi zsidó sportegyesületekre kötelező jelleggel bírnak.

Az erdélyi Makabi szervezet elnöksége.

Nemzeti bajnokság B)

A bucuresti Makabi imponáló játékkal legyőzte a Jiult

Makabi—Jiul 4:0 (2:0)

Bucuresti, július 22. Közel négyezer néző előtt, a bucuresti Makabi labdarúgó csapata az eddig veretlen Jiult ragyogó játékkal 4:0 (2:0) arányban legyőzte. A Makabi végig fölényben volt, akciói mind veszély-

sek voltak. A gólarány nagyobb is lehetett volna, ha a Jiul védelme nem működik kiválóan. Blumer, Perl, Poldi és egy öngól révén érte el a Makabi góljait.

Balamare. Phönix—HTV 6:1 (3:1). A Phönix csapata jó formában könnyen győzött a sibiu német csapat ellen.

Barátságos mérkőzések
Petroseni. Parangu—Hakoah (Bécs) 5:3 (2:1). A fáradi Hakoah a második félidőben nem tudott a bányaváros csapatának ellenállani. Dragos (2), Horváth (2) és Schulz illetve Ehrlich II (2) és Mausner lötétek a gólokat.

Leégett a tribün — elmaradt a mérkőzés. Timisoaráról jelentik: Vasárnapra volt kitűzve a Electrica—TMTE barátságos mérkő-

Befejeződött a Nemzeti Bajnokság

Cluj, július 22. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság 1934-35-ös küzdelme a vasárnapi fordulóra befejeződött. A bajnokságot a Ripensia nyerte, második helyen a NAC végzett. Ugy a timisoari proficsapat, mint az oradeai tekintélyes múltú NAC, kétségtelenül megérdemelten foglalnak a ranglista élén helyet. Harmadik helyre a Venus futott fel, amely képességei szerint méltó helyezést ért el. Negyedik helyre az Universitatea szorult. Az egyetemi csapatnak lehetősége volt a második, majd harmadik helyre, utóbbi gyenge szereplése miatt azonban ezt a helyet át kellett engednie a nagyobb felkészültségű NAC, illetve Venusnak. A további helyezések megmaradt a már ismert rangsor — kis változással. Ötödik a Kinizsi, hatodik a Romania csapata jött fel, hetedik a Crisana, majd sorrendben Gloria, Unirea Tricolor, CFR, Juventus és végül AMTE következnek.

Az utolsó forduló három mérkőzésének eredményei:

Romania—Universitatea 2 0 (1:0)

Cluj, július 22. Háromezer néző volt kíváncsi a két cluji együttes derbijére, amely nagy harc után a jobb Romania javára dőlt el. A mérkőzés tartama alatt mindkét csapat számtalan támadást vezetett, nagyrészt azonban az U volt fölényben. Amíg azonban az U csatársora lélek és ambíció nélkül operált a kapu előtt, addig a Romania csatársora ismert lelkesedését és lendületét vitte bele a játékba, megszerelve a folyó évre is a cluji hegemoniát. A Romania góljait Capusan és Nistor lötétek. Az U-nak alkalma volt 11-es révén szépen, a labdát azonban Borgea a kapus kezébe gurította. Bíró Pálfi, Arad.

Venus—CFR 1:0 (1:0). A bucuresti der-

zés, amely azonban tűz miatt elmaradt. A mérkőzés előtt a tribün egyik szárnya eddig még ismeretlen okokból tüzet fogott. Pánik keletkezett, a mérkőzés nem lehetett lejátszani. A kár biztosítás révén megtérült. Sighet. Phönix B—Samsón 3:1 (1:0).

Satumare. Törekvés—Tricolor (Balamare) 2:1 (1:1).

Oradea. Törekvés—Victoria Carei 3:3 (2:1).

Resița. Kinizsi Timisoara—RMTE 0:0.

Craiova. Rovine Grivița—CFR Oradea 5:1.

Craiova. Rovine Grivița—CFR Oradea 2:0 (1:0).

Valea lui Mihai. Juventus—Kinizsi Oradea 5:1 (3:1).

Vízipóló

Balamare. Phönix—Hagglibor 9:1 (4:1).

Timisoara. CFR Bucuresti—ILSA 6:3 (3:2).

Külföldi eredmények

Torinó. Juventus—Sparta 3:1 (1:0). A mérkőzést, minthogy az elsőn a Sparta nyert 2:0 arányban, semleges pályán újrajátszák.

Budapest. Ferencváros—Austria 4:2 (1:1).

Huszezer néző, góllövők Sárosi (2), Kiss és Toldi, illetve Sindelar (2). A Ferencvárosnak nagyobb arányú győzelemre lett volna szüksége, hogy nyugodtan tekinthessen a jövőheti bécsi revás elé.

bit megérdemelten a Venus nyerte. Az első félidőben váltakozó játék, a másodikban azonban a Venus a jobb. A mérkőzés egyetlen gólját az első félidő 40. percében Colea lötte. Hogy a Venus milyen fölényben volt, azt a 10:2-es kornerány bizonyítja, Theimier CFR kapus azonban igen sok szerencsével védte a vasutascsapat kapuját.

Juventus—Crisana 5:3 (3:0). Bucuresti, július 22. Gyenge sportot hozott a két csapat találkozása, amelyben a rossz védelem döntőtték el a bajnoki pontok sorsát. Különösen Püllöck Crisana-kapus fogott ki bal-szerencsés napot. A gólokat Zainescu (3), Melchior és Lupu, illetve Palmer (öngól), Nagy (2) lötétek.

AMTE—NAC 3:1 (1:1). Arad, július 22. Az első tíz perc gól nélkül végződött, a bajnoki eredmény maradt tehát 2:1 a NAC javára. Ezután barátságos alapon folytatták a mérkőzést, amelyet a munkáscsapat nyert meg Blaskovics (2) és Tóth góljaival. A NAC gólját Bodola lötte.

Romániát és Jugoszláviát nem vették be a Középeurópa Kupába, de a kérdést jövőre ismét tárgyalják. Budapestről jelentik: A Középeurópa Kupa konferencián a jövő évi rendszerre vonatkozólag tárgyalták Romániának és Jugoszláviának a küzdelembe való felvételét is, minthogy azonban egy Magyarország, mint Ausztria kifogást emeltek ez ellen, egyedül csak Csehszlovákia volt mellette, az olasz kiküldöttek javaslatukat visszavonták. Ugy határozatok azonban, hogy a kérdésben jövő évben újra tanácskozni fognak. Svájcot illetően úgy döntöttek, hogy ötödiknek felvezik a küzdők sorába olyképpen, hogy Svájc négy csapata selejtezőt fog játszani az alapító nemzetek negyedik helyezettjeivel és ebből a küzdelemből kikerülő négy győztes fogja a mezőnyt az eddigi 16-ra kiegészíteni.

Grün J. Burechné halála. Sigheti tudósítónk írja: Hosszu szenvedés után, f. hó 17-én meghalt Sigheten özvegy Grün J. Burechné. Az elhunyt nagyszonyos sok évvel ezelőtt maradt özvegyen és azóta életét kizárólag a jótékonykodásnak szentelte. Nemes zsidó szívének egész meglevére a maramuresi szegény zsidó betegek és az élet más mostoháit istápolta. A szegények igazi nagy pártfogójukat veszítették el benne. Temetése csütörtök délután ment végbe. Az elhunyt nagyszonyt három gyermeke és hitejtérj, előkelő rokonsága gyászolja. A gyászoló család iránt a sigheti zsidóság körében általános részvét nyilvánult meg.

Manoiescu Mihályt feljelentés, hogy 1930-31-es szállítását követően emelte akkor, amíg őn két csökkentette. Állító tervencióinak tulajdon Szénbánya és Petrosan részvencsere tranzakcióját az Erdélyi Szénbányák feljelentés a cluji V alakítására is, amely a jelentés szerint — Mar millió lejes jutalékok k...

Manoiescu Mihályt feljelentés, hogy a román fakturátó hétmillió le, Banca Bucurestihez, a szett. Ezenkívül ingatlan nevére, egyet pedig a Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

KÖZGAZDASÁG

Fiaskót vallottak a szeszelosztási szövetkezetek

Cluj, július 22. (Az Uj Kelet tud.) Azoknak az árlejtéseknek az eredménye, melyeket a szeszelosztás koncessziójának kiadására tartott a monopól, országsszerte nagy meglepetést keltett a kisebbségi vállalatok körében. A tendencia már az árlejtési feltételek megszövegezésénél nyilvánvalóvá vált: oly szigorú feltételeket szabni, hogy azokat komoly felelősséggel bíró vállalatok lehetetlennek merjék teljesíteni és így megnyíljon az ut a román szövetkezetek érvényesítése előtt.

Ezt a törekvést teljes siker koronázta: a kisebbségi vállalatok sorra kibuktak a versenyárgyalásoknál, mivel az árlejtési feltételek dráki szigorúnak nem akarták magukat alávetni. Helyettük a legtöbb koncessziós kerületben soha nem hallott nevű szövetkezetek kapták meg a szeszelosztást, amelyeknek nem volt meg sem a kellő szakértelmük annak elbírálására, hogy milyen feltételek teljesítésére vállaltak kötelezettséget, sem anyagi vesztenivalójuk nem volt, hogy abban az esetben ha a feltételeket nem tudják teljesíteni, a monopól által támasztandó kártérítési igénytől tartanak. Másképp az a feltűnően kedvező elbánás, amelyben a szeszmonopól részéről az egész árlejtési komédia alkalmával részeseültek, már előre kizárta annak a lehetőségét, hogy a szeszmonopól va-

laha is erősebb lépéseket tenne a dédelgetett szövetkezetekkel szemben.

Az új koncessziótulajdonos szövetkezeteknek augusztus elsőjén kell átvenniük a szeszelosztást és ezen naptól kezdve saját tőkájukkal személyzetükkel, adminisztrációs apparátussal és saját szakértelmükkel kell el látniuk ezt a komoly munkát és hozzáértést kívánó munkakört. Nem kell mondanunk, hogy erre a feladatra ezek a szövetkezetek egyáltalában nem valók, amint hogy nem is arra szánták őket. Mert mit várjunk el egy oly szövetkezettől, amely egy erdélyi kisvárosban látott napvilágot, melynek születésénél főleg a politika bábáskodott s amely egyszerre Erdély négy négy megyéjének szeszelosztási koncessziójába csöppent bele?

Augusztus elseje rohamosan közeledik, de ezek a szövetkezetek a legtöbb helyen még helyiséget sem béreltek maguknak. Nincs is szükségük rá, hiszen úgy sem gondolnak arra, hogy ténylegesen megkezdik annak a munkakörnek a betöltését, amelyre koncessziójuk kötelezi őket és amelytől a kisebbségi vállalatokat elűtötték. A szövetkezetek igazgatói helyett megindították a tárgyalásokat a régebbi koncessziótulajdonosokkal a szeszelosztás alberletbe adása végett. A munkát tehát továbbra is a régi cégek fogják ellátni, a tőkét és berendezést is ők adják, mind-

össze annyi változás történt, hogy közbekeleltek bizonyos szervek, amelyeket szövetkezeteknek hívnak és amelyeknek az a feladatuk, hogy a szeszelosztás amugy sem nagy üzleti hasznát nagyobb részben maguknak tartásák meg.

Azoknak a számítássa, akik a dolgok alakulását ilyenképpen irányították, eddig még nem vallott fiaskót. A koncesszióktól elűtötték a legális kereskedelmet és bizonyos kedvezményezett csoportoknak juttatták azokat. Arra azonban már nem számítottak, hogy a régebbi koncessziótulajdonosok aligha fogják alberletbe visszavenni a szeszelosztást, mivel nem lesznek hajlandók vállalni azokat a súlyos kötelezettségeket amelyeket a szövetkezetek a maguk részéről vállaltak. Ezeknek a magánvállalatoknak van vesztenivalójuk, tehát van féltvenivalójuk is, azonkívül pedig nem ériük a hátuk mögött azokat a bizonyos támogató tényezőket, amelyekkel a szövetkezetek kérkedhetnek.

Az alberletbe való adás ügyében folytatott tárgyalások éppen emiatt nem sok jóval kecsegtetnek. Pedig rohamra közeledik augusztus elseje és a szeszelosztásnak az új koncessziótulajdonosok részéről való átvétele. A szeszmonopól azonban nem nyugtalanodik. Legfeljebb még jobban viszaszik a szeszgyártás.

Izzóilampagyarat állít fel a Petrosani szénbánya. A Petrosani szénbánya már évek óta foglalkozik azzal a tervvel, hogy izzóilampagyarat állít fel és erre nézve már két évvel ezelőtt megkapta az iparpártolási törvény kedvezményeit. Akkoriban a bányavállalat még nem látta eléggé biztosítva akciója teljes sikerét. Az utóbbi időben bekövetkezett behozatali nehézségek folytán a Petrosani régi tervét megváltoztatni törekszik és amint értesülünk, az ipari investíciós bizottság egyik legutóbbi ülésén kedvezően véleményezte az új izzóilampagyár felállításának tervét. Az indokolás szerint Románia izzóilampáiportja az utóbbi két évben jelentősen emelkedett. Így 1933-ban 563 millió lej, 1934-ben pedig 636 millió lej értékű izzóilampát hoztak be a külföldről. Az új izzóilampagyár felállításának terve hír szerint annyira előrehaladtott stádiumban van, hogy a Petrosani a szükséges üvegburák szállítására megállapodást kötött a dicioanmartini fuvottüveggyárral.

Grün J. Burechné halála. Sigheti tudósítónk írja: Hosszu szenvedés után, f. hó 17-én meghalt Sigheten özvegy Grün J. Burechné. Az elhunyt nagyszonyos sok évvel ezelőtt maradt özvegyen és azóta életét kizárólag a jótékonykodásnak szentelte. Nemes zsidó szívének egész meglevére a maramuresi szegény zsidó betegek és az élet más mostoháit istápolta. A szegények igazi nagy pártfogójukat veszítették el benne. Temetése csütörtök délután ment végbe. Az elhunyt nagyszonyt három gyermeke és hitejtérj, előkelő rokonsága gyászolja. A gyászoló család iránt a sigheti zsidóság körében általános részvét nyilvánult meg.

Manoiescu Mihályt feljelentés, hogy a román fakturátó hétmillió le, Banca Bucurestihez, a szett. Ezenkívül ingatlan nevére, egyet pedig a Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

Stefan Florescu felj...

A sem...

hogy M...

szerze...

mir...

Mivel va...

Bucuresti, július 22. volt kereskedelmi és volt bankkormányzó és mozgalmában vezető főnősen a Román Mért...

(A. G. I. R.) volt szövegeknek. Az Agirnak hónapokban olyan köz...

téségi ülésre, amelyen ne követelte volna a segí mérnököknek az...

ból való eltávolítását, sa azonban úgy látszik da-Voevod-nál, nem...

„üzleti összeköttetésbe söt külföldi zsidó váll...

A valachista elvek azonban nem kímélte n...

fan Florescu bucuresti feljelentést tegyen a kö...

ellenőrzéséről szóló törvényre vizós bizottság Mihály vagyona eredet...

sat kérte.

Mivel va...

noiescu

Florescu feljelentés

Manoiescu Mihályt, h...

és minisztersége idején

vel arányban nem álló

össze. Kihaszánlta poli...

megszerezte az Erdélyi

ezzer darab részvényét

zetével, amelyet hivata...

sított számára, különbö...

nyújtott az Erdélyi Sz...

Manoiescunak volt kös...

feljelentés, hogy 1930-

szállítását követően em...

elte akkor, amíg őn két

A semmitőszék úgy találta, hogy Manoilescu Mihai nem szerzett illegális vagyont minisztersége idején

Mivel vádolta a vagyonrevíziós kérés a volt pénzügyminisztert?

Bucuresti, július 22. Manoilescu Mihály volt kereskedelmi és pénzügyminiszter és volt bankkormányzó az utóbbi jobboldali mozgalmaiban vezetett szerepet vitt és különösen a Román Mérnökök Szövetségében (A. G. I. R.) volt szószólója a valachista elveknek. Az Agirnak nem volt az utóbbi hónapokban olyan közgyűlése, vagy vezetői ülése, amelyen Manoilescu Mihály ne követelte volna a nem román nemzetiségű mérnököknek az állami mérnöki karból való eltávolítását. Ennek hangoztatása azonban úgy látszik, éppugy mint Vaida-Voevod-nál, nem zárta ki azt, hogy „üzleti összeköttetésbe” lépjen kisebb, sőt külföldi zsidó vállalatokkal.

A valachista elveknek hangoztatása azonban nem kímélte meg attól, hogy Stefan Florescu bucuresti hírlapíró ellene is feljelentést tegyen a köztisztviselői vagyonellenőrzésről szóló törvény alapján a vagyonrevíziós bizottsághoz és Manoilescu Mihály vagyona eredetének felülvizsgálását kérte.

Mivel vádolta Florescu Manoilescut?

Florescu feljelentésében azzal vádolta Manoilescu Mihályt, hogy alminisztersége és minisztersége idején pénzügyi helyzetével arányban nem álló vagyont gyűjtött össze. Kihasználta politikai helyzetét és megszerzte az Erdélyi Szénbánya ötven-ezer darab részvényét és visszaélve helyzetével, amelyet hivatali tisztsége biztosított számára, különböző kedvezményeket nyújtott az Erdélyi Szénbánya Rt-nak. Manoilescunak volt köszönhető, mondja a feljelentés, hogy 1930-ban és 1931-ben a szénzállítási kvótát a vasút (CFR) felémelte akkor, amidőn a többi szénbányát két csökkentette. Állítólag a Manoilescu intervencióinak tulajdonítható az Erdélyi Szénbánya és Petrosani között létrejött részvénycseres tranzakció, amely elsősorban az Erdélyi Szénbányának kedvezett. Kitér a feljelentés a clujji Villamos Rt. megalakítására is, amely alkalommal — a feljelentés szerint — Manoilescu Mihály hat millió lejes jutalékot kapott.

Manoilescu Mihályt azzal is vádolta a feljelentés, hogy a romanatimegyei prefekturától hétmillió lejt utaltatott át a Banca Bucurestihez, ahol ez a pénz elvezett. Ezenkívül ingatlan vásárolt a saját nevére, egyet pedig a felesége nevére. Stefan Florescu feljelentését a bucuresti tábla vagyonrevíziós bizottsága elutasította, ami ellen Florescu felfolyamodást adott be a semmitőszékhez, amely nemrég tárgyalta le az ügyet, miután a semmitőszék által kiküldött bíró jelentését bekeresztette.

Negyven millió lejt kiadás öt év alatt

A semmitőszéki bíró által lefolytatott vizsgálat megállapította, hogy Manoilescu Mihály és felesége 1926-tól 1931-ig 39 millió 372.177 lejt költöttek el, amelyből 10 millió 767.296 lejt ingó és ingatlan vagyonszaporítást képez.

Ezzel a közel negyven millió lejt kitevő kiadással szemben Manoilescu bevétele, ugyanezen idő alatt a következő volt:

1. Fizetések, tantiémek, szelvények, napidíjak, lakbérpótlék (mint bankkormányzó) 8.032.180 lejt.
2. Értékpapírok eladásából 168.270 lejt.
3. Vehlennétől 500.000 lejt.
4. Filipescu-parkban lévő házak eladásából 2 millió lejt.
5. Biztosítási kötvény visszavásárlásokból 700.000 lejt.
6. A Banca de Creditul levő részvények eladásából 400.000 lejt.
7. Bankadósságok 9.955.660 lejt.
8. Jelzálogadósságok 2.527.985 lejt.
9. Szántó Miklóssal szemben fennálló adósság 527 ezer lejt.

Ezeket kívül mint az Erdélyi Szénbánya Rt. egyik főrészvényes igazgatósági tagja a következő bevételeket realizálta:

1. A Banca Bucurestinél felvett az Erdélyi Szénbánya számlája terhére 1 millió 350 ezer lejt.
2. Az Erdélyi Szénbánya könyveiben a következő összegekkel van megterhelve Manoilescu Mihály: 294.526 lejt, 4 millió lejt, és 3.993.271 lejt, amely két utóbbi összeg, mint adósság-átvétel szerepel.
3. A Banca Comerciala Română könyvei szerint Manoilescu Mihálynak 1930 június 18-án hatmillió lejt fizettek ki, amely összeget a brüsszeli „Electrobel” utalására Edgar Boulvin (az „Electrobel igazgatója”) fizette be.

Miért utasította el a semmitőszék Florescu feljelentését

A semmitőszék által delegált bíró véleménye szerint — amelyet a semmitőszék is magáévá tett — úgy az Erdélyi Szénbánya részvényeinek megvásárlása mint az Erdélyi Szénbánya CFR kvótájának felémelése mint a Petrosanival lefolytatott tranzakciónál nem volt megállapítható Manoilescu Mihály befolyása.

Az „Electrobel” rendeletére kifizetett hatmillió lejt illetőleg a delegált bíró jelentése szerint, ez az összeg annak a tízmillió lejtnek egyrésze, amelyet az „Electrobel” üzleti elszámolásokkal kapcsolatban volt köteles az Erdélyi Szénbányának fizetni. A vizsgálat folyamán nem volt megállapítható, hogy az „Electrobel” ezt a tízmillió lejt olyan intervenciók céljából utalta volna át, amelyek a clujji Villamosmű kommercializálásának elősegítését szolgálták volna. Egyébként is előzőleg határozta el a clujji városi tanács a Villamosmű kommercializálását.

A Banca Bucurestinél, valamint az Erdélyi Szénbánya könyveiben szereplő összegek nem származnak tiltott ügyletekből és nem volt semmi befolyása Manoilescu Mihálynak arra sem, hogy a romanatimegyei prefektúra hétmillió lejtét a Banca Bucurestinél helyezze el.

A fentiek alapján a semmitőszék nem látta bebizonyítottának, hogy Manoilescu Mihály minisztersége idején pénzügyi eszközeit túlhaladó vagyont szerzett volna és ezért Florescu feljelentését elutasította.

Társas autocar utazások külföldre!

Július 23-án és aug. 25-én kirándulások Prágába, Budapest és Bécsen keresztül.

Kedvezményes vizumok!

Jelentkezés az Automobil Club Turisztikai Irodájában Strada Reg. Maria 16, Cluj. Telefon 13-12 és Dacia Utazási Irodában Oradea, Bv. Reg. Ferdinand 9. Telefonszám 988. Megfelelő iratok mellett az utlevélkérekeket elintézzük. A program módosításának joga fentartva.

Részvételi díjak:

Cluj—Budapest és vissza	990 lejt
Cluj—Budapest	600 lejt
Cluj—Budapest—Wien	1200 lejt
Oradea—Budapest és vissza	700 lejt
Oradea—Budapest	400 lejt

PROGRAM:

Indul Clujról Budapest—Bécsbe: Vasárnap, július hó 21 és 28-án, augusztus 4, 11, 18, 25-én, szeptember 1-én.

Vissza Clujra: Kedden, július 16, 23 és 30-án, augusztus 6, 13, 20 és 27-én, szeptember 3 és 10-én.

A Fulgarine Esőköpeny

nemcsak esős időben használható, hanem elegáns szabása és könnyűsége folytán mindennapos használatra is egy kedvelt ruhadarab. Valódi angol anyagból, gummival bevont varrásokkal 20 színben készült a Fulgarine és minden jobb üzletben

450.- lejtért

(őv nélküli) kapható.

A valódi Fulgarine a rávarrott védjegyről ismerhető fel.

elegáns . könnyű . vízhatlan!

„Mielőtt leszednék a kukoricát...”

Madgearu a liberális kormány közeli bukását jóslja. A tegnap elnyomottai nem lehetnek a ma elnyomói

Bucuresti, július 22. Az ilfov megyei Vidra községben a nemzeti parasztpárt gyűlést tartott tegnap, amelyen többek között felszólalt Virgil Madgearu volt pénzügyminiszter is. Madgearu ismertette a paraszti állam programját, majd a politikai helyzetre tért át és ezzel kapcsolatosan a következőket mondotta:

— Ellenzéki harcunk utolsó etapjához érkezünk el. A liberálispart megdöntéséért harcolunk. És meg fogjuk bukztatni a kormányt, még mielőtt eljönne a kukorica szedés ideje. Én tudom, hogy mit beszélek, és teljes határozottsággal állítom ezt. A parasztság sohasem volt bizalommal a liberálisok iránt. Keveset vártak tehát tőlük. De még ezt a keveset sem teljesítették. Mi stabilizáltuk a lejt. A liberálisok alatt a lejt leromlott, felét sem éri annak, mint a nemzeti parasztpárti kormány alatt. Miért romlott le a valuta: mert az egész behozatalt kiadták albrétbe néhány egyéneknek. Mi nagy költségvetési deficitet találtunk az államkasszában, amikor hatalomra kerülünk. Redukáltuk, amennyire lehetett. Most, a liberálisok alatt ismét teljes a költségvetési káosz. Adóügyi inkvizícióval próbál a pénzügyminiszter segíteni a helyzetet. A liberálisok gazdasági politikája az ország csődjét készíti elő.

— Ha hatalomra kerülünk, meg kell szaporítanunk a vizsgálóbírók számát, hogy az összes panamák kivizsgálhatók legyenek, különösen azok, amelyek az ipar és kereskedelmi minisztériumban történtek.

Olyan erővel fogunk hatalomra jutni, hogy nyolc évi maradunk kormányon. Nem azért, hogy hatalmi vágyunkat kielégítsük, hanem, hogy megvalósíthassuk azt, amit az ország a nemzeti parasztpárttól vár. Az ország nem azt várja, hogy majmoljuk az oroszokat, az olaszokat, vagy a németeket. Az ország egy új alapokra helyezett államberendezkedést vár a nemzeti parasztpárttól.

— Sok diktatúráról álmodó politikus van az országban. Nevetséges figurák. Vagy öregek, akik elvesztették tájékozódási képességeiket és fiatalokkal társulnak össze, akik nem fejezték be tanulmányukat, vagy éretlen eszű fiatalok, akik meg nem érdemelt pozíciókba szeretnének jut-

ni. Földműves országban nincs szükség diktatúrára. A parasztság — a nemzeti parasztpárt munkájának eredményeképpen döntő tényező lett a politikában. Ez a parasztság a harci jeladást várja vezérétől. Az ősz elején megadjuk a jelt. A kormányutódlás a miénk lesz.

— Néhány szót szeretnék szólni Vaida disszidenciájáról is.

— Vaida egy jelszót lanszirozott: numerus valahicus. Vaida nem volt őszinte, amikor ezt tette. Itt van a kezében egy levél, amelyet Mihalachehez intézett, talvaly ősszel, amikor Contantaban a pártprogramot szerkesztették. Ebben a levélben Vaida helyesli a program-pontokat és egy szót sem említ a numerus valahicusról. Akkor hát miért próbál most akadályokat gördíteni a nemzeti parasztpárt elé? Mert elszédítette néhány urfi a pártból, akiknek nem tetszett a paraszti booskor szaga.

— Nekünk respektálnunk kell a békeszerződéseket. A csatolt területeket nemcsak 800.000 hősi halottunk vérével, de szövetségeseink segítségével is szerveztük meg. Ha ki akarjuk érdemelni ezt a segítséget, úgy tiszteletben kell tartanunk a békeszerződéseket. Mi, akik tegnap elnyomottak voltunk, nem válhatunk elnyomóivá azon nemzetiségeknek, melyeket a sors határaink közé helyezett. Romanizálásra szükség van, de nem dekrétumok, vagy más mesterséges eszközök révén, hanem a normális fejlődés eredménye képpen. A nép egyébként Prahova, Braila és Mehedinti megyékben nyilatkozott. A valahicus-pártiak mindenütt szegényteljes veregséget szenvedtek.

A timisoarai Zsidó Iuliceum, leánygimnázium és Iul felső kereskedelmi iskola

nyilvános joguak. A fiu tanulók a legelőnyösebben eme zsidó iskolákkal kapcsolatos

köser internátusban

helyezhetők el. Komoly érdeklődőknek prospektust és kimerítő felvilágosítást azonnal küld az igazgatóság.

Istenkeresők a kárpátok alatt

A MÁRAMAROSI CHASZIDIZMUS REGÉNYE

IRTA: SCHÖN DEZSŐ (23)

Nehéz feladat annak a megállapítása, vajon milyen okok készítették elő ennek a harcnak a kirobbanását. A XIX. század belső zsidó pártharcait főleg vallásbeli felfogásból eredő nézeteltérések okozták. A sighetzi háború első stádiumában azonban ilyenmiről szó sem lehetett. A látszat szerint itt strájmlik és kaftánok ellenfelek voltak: egyforma tekintéllyel és egyforma összeköttetésekkel. Az egyik pártnak volt tömege és pénze és a másik pártnak is volt tömege és pénze. S ami a legfontosabb: az egyik párt harcászati eszközei nem hiányoztak a másik párt fegyvertárából sem.

Talán személyi érdekekből fakadó surlódások idézték elő a háborút? Határozottan ezt sem lehet állítani. A Teitelbaum párt élén tényleg Reb Lipe állott és tulajdoni következetességgel azt lehetne állítani, hogy az ő állása körül keletkezett a harc. Viszont ő abba a rabbiszékbe ült bele, amelyikben az apja meg a nagypapja is ülték. S tekintve azt a felfogást, amely az idők során vallásos körökben a rabbiszékek öröklődéséről és folytonosságáról kialakult, még ellenfelei sem vehették tőle rossz néven, hogy ragaszkodik ahhoz a jussához, ami minden körülmények között az övé. A Teitelbaum-párt tudta, hogy a rabbiszék jussa kitűnő érv, ezért már a harc elején bombát dobott a közvéleménybe és azzal magyarázta a Káhányok magatartását, hogy azok a család egyik tagját, Reb Jidele Modernt szeretnék a rabbiszékbe ültetni. A közvélemény hosszú időn keresztül úgy tudta, hogy ez a háború oka. Tény, azonban, hogy a Káhányok — mivel a háborusok során nem is került sor erre — nem jelöltek személyt, aki aspirált volna a sighetzi rabbiszékre. Sőt mi több: az egész háború alatt a rabbi-állásról szó sem esett.

De hát akkor mégis mi robbantotta ki ezt a harcot? A valószínűség szerint a féltékenység. A hadüzenet nem volt egyéb, mint a Káhány-familia tudatalatti, ösztönös tiltakozása — az első lépés abban az irányban, hogy a család évszázados, de most már veszélyeztetett hegemoniáját megvédelmezzék. Az ujonnan keletkezett vagyonos osztály ugyanis kezdte érvényrejuttatni a maga jogait és ezektől az új gazdagoktól féltette a Káhány-család a maga patinás nemességét és elentmondást nem tűrő hatalmát. A rabbi anyyiban volt bünnös, hogy ez az új osztály a Teitelbaum-dinasztia köré csoportosult, így a Káhányok esztendőik során át felgyülemllett ellenszere az ő személye, állása és családja ellen irányult.

A fórumon természetes egyébről beszéltek. A harcnak itt tiszta és világos okai voltak. A Teitelbaumok hívei éjjel-nappal azt kiáltották, hogy a tóra és a vallás forog veszélyben. Menteni kell az orthodoxiát minden áron. Le kell törni azt a burkolt erőt, amely — mint a zsidó kongresszuson kiderült — halálos ellensége a zsidó hagyományoknak. A Káhány-család — így szólta a Teitelbaum-párt érvelése — csupán eszköz annak a burkolt erőnek a kezében; s ha akadnak a tulajdonon a Káhányok között vallásos emberek is, azok azért adták oda magukat a kongresszereknek, mert világéletükben veszekedős emberek voltak.

A Káhányok oldalán viszont az igazságról beszéltek. Jaj, segítség, veszélyben az igazság: alapszabályokat hamisítottak és iratcsomókat tüntetettek el. Egy zsidó község — mondták — még pedig egy olyan tekintélyes község, mint a sighetzi, nem alapozhatja egzisztenciáját hamisításokra. Derüljön fény az igazságra! — ez volt a Káhány-párti kortések visszatérő refrénje.

A higgadtabb elemek, akik kezdetben nem akarték a háboruba beleszólni, annak tudták be a harc keletkezését, hogy a Káhány-családot mellőzték a rabbi-választásnál. Viszont ezeket az elemeket a rabbi-párt könynyen meggyőzte. Csak rámutattak arra, hogy a Káhányok ellene vannak az új rabbinak, hiszen a régi alapszabályokban szándékosan fektették le azt a pontot, mely szerint „rabbiválasztáshoz az összszavazatok háromnegyedrészre szükségesek.“ De hát akkor mit akarnak a Káhányok? Miért haragúsznak? — kérdezték egymástól az emberek és fejesóválvá olvasták a félóránként megjelenő újabb és újabb röpiratokat. Haragúsznak, mert mellőzték őket a rabbiválasztásnál, viszont, ha megkérdezik tőlük, akkor is ellene vannak... Igaz, ez más lapra tartozik... nekik mindenhez van joguk. Vagyon, tekintély, véleménymondás, köved — minden az övék... Persze, hogy van joguk haragudni. Azért Káhányok ők...

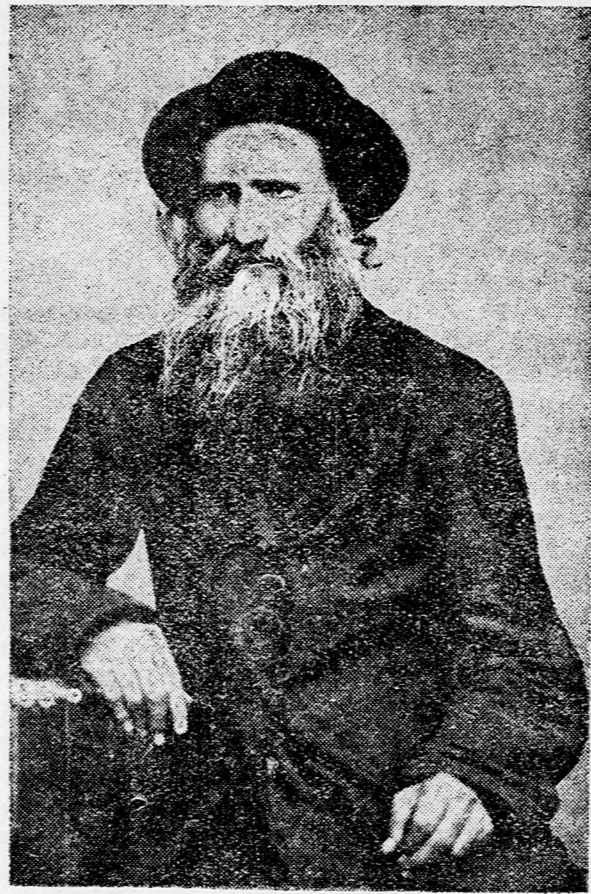
Azok a higgadt elemek, amelyek elhatározták, hogy semmi szín alatt nem fognak beleavatkozni a háboruba, mindvégig az elején kezdték belátni, hogy becsületes szándékuk keresztülvihető. A semlegesség nem állapont. A semleges ember sorsa olyan, mint azé az üres fehér lapé, amelyik a Szentírás és az Újtestamentum közé van kötve; az olvasó nem tudja, hogy hová tartozik, ezért kitépi... Különben is háboruban nem mentes az, hogy valakinek pacifista hajlamai

vannak. A hatalmak hadat üzennek egymásnak és a hadsereg beáll a rajvonalba. Ha másképpen nem megy, lövésre készen tartott revolverrel kényszerítik...

A sighetzi háború lángnyelvei a magasba csaptak. A háború harmadik hónapjában már meg lehetett állapítani az erőviszonyokat is. A körvonalak tisztán és élesen kezdtek kibontakozni.

A Teitelbaum-párt élén Reb Lipe állott, mellette a vezérkar főnökei: Reb Majse Árje Freund és Reb Naftule Halpert. Hármuk személyes közreműködése irányította ennek az életre-halálra menő harcnak a sorsát.

Érdekes jelensége a sighetzi háborúnak, hogy a Teitelbaum-párt vezérkari főnökeit kizárólag baráti szálak fűzték a sighetzi udvarhoz, egyikük sem volt vulgáris értelemben vett „sighetzi chaszid“. Reb Zálmen Lájv udvarában természetes volt az ilyen viszony, hiszen ő maga szerény ember volt, nem voltak olyan allűrjei, mint sok korabeli caddiknak, akik fennen hirdették, hogy „korlátlanul uralkodnak az égiek és földiek felett“. Ellenkezőleg: a maga számára is elismerte néhány rebe főnhatóságát s bizonyos időközben, amikor felkereste őket otthonukban, úgy viselkedett ott, ahogy minden egyszerű chaszid viselkedett caddikkjával szemben. Reb Zálmen Lájv mentalitása tehát nemcsak, hogy nem zárta ki, hanem egyenesen feltételezte ezt a chaszid világban teljesen ismeretlen vi-

צורת חסידים ר' משה ארי פרינד ז"ל
ראש וקבר לקהל החסידים במיאט
Reb Majse Árje Freund

szonyt: a caddik és a chaszid-zsidó közötti barátságot, melyet nem befolyásol az a körülmény, hogy az illető chaszid zsidó egy másik caddik híve. Reb Zálmen Lájv nagybecsülte a barátait és igazán komoly, nagy ügyekben velük dolgozott együtt a legszívesebben. Utolsó akaratát is két barátjával: Reb Majse Árje Freunddal és Reb Naftule Halperttel közölte. Kérte őket, kövessenek el mindent annak érdekében, hogy Reb Lipe kerüljön a sighetzi rabbiszékbe. A barátok ezt megígérték neki s ezért lett Reb Lipe állása az ő becsületügyük.

Reb Majse Árje Freund a belzi rebe híve volt. Chaszidizmusa dogma volt, ennek minden egyes írott és íratlan betűjéhez ragaszkodott. A zsidó tudás és ebből fakadó érzületek nagy summája gyülekezett fel benne és becsületes meggyőződésének erejével minden utjában álló akadályt elgördített. Reb Majse Árje Freund legjellemzőbb vonása az erős akarat és a szívósság volt. Foglalkozására nézve nagykereskedő volt, tekintély az ország ortodox köreiben s a vallásügyi minisztérium ajtai mindenkor nyitva állottak előtte.

Reb Naftule Halpert ugyancsak belzi chaszid volt és a megye legnagyobb vállalkozója. Gondolkodásmódját és lelkiségét a legáltalában jellemzi az a viszony, amely közte és alkalmazottai között fennállott. Nagykereskedésű vállalatánál ugyanis tisztviselőinek nem folyósított fixfizetést, hanem minden tisztviselő annyit vett fel a pénztárnál, amennyire szüksége volt. S a modern gondolkodású zsidók között is, ahol pedig a tekintély elvét sohasem becsülték valami nagyra, Reb Naftule Halpert tudott imponálni, mert értékbeljegyző-

jét más felekezettől is megkapta.

A főnökökön kívül helyet foglalt még a Teitelbaum párt legfelsőbb hadvezetőségében Reb Jánkev Glück, Reb Ansel Wieder, Reb Avrum Kaufmann, Reb Ansel Perl, Reb Mardche Smil Basch, Reb Smil Gerner, valamint Reb Lájzer Lachs. A párt hadseregét az egyszerű, kicsi sighetzi zsidók, a becsületes és békésszándéku „bájboszok“ képezték. Ezek a zsidók az elhalt rabbi hívei voltak és az „udvar“ büvös hatása alatt állottak. Az ő szemükben a mindenkor rabbi személye sértetlen szentség volt: s hitték, hogy ennek a személynek az esetleges megbántása biztos halállal jár. Abból az álláspontból indultak ki, hogy a rabbi a zsidóság feje és vezére és a Sulchan Aruch szerint az az ember, aki nem követi a rabbi parancsszavát, „meggyalázza a talmudtudós“ s a tulvilágon is elkárhoztatja a lelkét. Ezek a kisemberek a hadüzenet után rögtön lecsatlakoztak a párt mellé és ha valamelyikük mégis vonakodott, azt szép szóval és simogatással verbuválták. Voltak továbbá tanítványok, barátok és mindennapi értelemben vett „hívek“.

A Káhány-párt káderjét a család képezte: a nagy és befolyásos és rettentetlen család. Nem érdekelte jelensége egyébként a sighetzi háborúnak, hogy amikor megfújták a harci riadót, mintegy hívószóra az egész Káhány-család testestül-lelkestül harcba vetette magát.

Pedig a Káhány-család egyáltalán nem volt homogén egység. A családban az állandó surlódásoknak rengeteg lehetősége volt és a család tagjai ezen a síkon szapulták egymást, irigyelték egymást és féltékenykedtek egymásra. Ha valaki közülük sokra vitte, akkor irigyelték, ha pedig lemaradt, akkor megvetették, — mert nem szerzett dicsőséget a család ősrégi nimbuszában. Előfordult, hogy egy apától-anától származó testvérek egy hosszú életen át nem beszéltek egymással. Előfordult, hogy apa és fia haragos viszonyban állottak egymással és előfordult, hogy egy Káhány nem engedte meg fiának, hogy a bátyja lányát feleségül vegye, mert nem „ginolta“ édes testvérének, hogy olyan kiváló jiches-pártit csináljon a lányával... Előfordult, hogy a Káhányok pereskedtek egymással és peres ügyeikkel éveken át foglalkoztatták: a sighetzi bíróságot. Egyetlen esetben vállaltak a Káhány-család tagjai szolidaritást: ha valamelyikük megbetegedett. Ilyenkor elpárolgott a harag, az egész rokonság összeszaladt, valóságos rajzó méhkaszhoz hasonlított a beteg háza és a Káhányok megmozgattak minden követ, hogy a beteget megmenték.

A Káhány-család, amely a sighetzi háború idején száznál több férfi-tagot számolt, amikor meghallotta, hogy machlajke van, Reb Kálmen Káhány, a család öreg vezére köré sereglett. Veszélyben a család becsülete! — kiáltották a Káhányok minden oldalról — félre minden kicsinyes haragot és féltékenységet! Menjünk ki a frontra és harcoljunk!

A Káhány-párti hadvezetőség élén látszólag egy triumvirátus állott — Reb Kálmen Káhány, Reb Jidele Modern és Reb Chájim Lájv Káhány személyében.

Reb Kálmen volt a család tapasztalt örege: fanatikusan chaszid és a maramuresi viszonyokhoz mérten hihetetlenül gazdag ember. Eredetileg a belzi rebe híve volt. Egyizben az öccsével együtt elment Belzbe, ahol elhatározták, hogy ottmaradnak szombatba is. Akkor történt, hogy a szombat reggeli istentisztelet alkalmával az idősebbnek kijáró „kohén“-hoz véletlenül a belzi öccse járult a tóra elé, míg neki csak egy másodrendű „maftir“-t adtak. Reb Kálmen erre otthagya a belzi udvart és átment Szánzba.

A világhírű százi rabbi udvarában megbecsülték az érzékeny chaszidot: a százi táborban egyike volt a legnagyobb tekintélyeknek. Reb Chájim, a százi caddik becsülte föltétlenül bigottságát, jótékonyágát és hatalmas vagyonát.

A magánéletben Reb Kálmen garasos, zsugori ember volt. Durva lóbórból készült csizmát hordott és darócinget, melyet a nyakánál madzaggal kötött meg. Nem csináltott magának új kaftánt addig, amíg az előző darabokban le nem hullott róla. Ugyanakkor a százi rabbi két sorára ezer forintot küldött és a palesztinai szegényeknek évenként átlag nyolcezer forintot juttatott. Előfordult, hogy a százi rabbi, akinek jótékonyágáról legendák szóltak, tiszteket kért Reb Kálmentől s amikor látta, hogy Reb Kálmen vonakodik — éhségstrájkot kezdett. A százi udvar gazdag krónikája egyetlenegy olyan esetről sem tud, amikor a rabbi az éhségstrájk első félórájában ne érte volna el célját...

Reb Kálmen Káhány fősvény ember volt, egy fuvarossal például félkrajcárokon alkudozott, viszont, ha mégrebe jött és a fuvarost az ördögbe küldte — kerlelni kezdte, hogy bocsásson meg neki. „Megbocsátási díj“ fejében olyan összegeket szokott lefizetni a sértetteknek, hogy azok két-három hónapig bőségesen megélték belőle. S Minthogy Reb Kálmen gyakran jött mégrebe, élelmes sighetzi zsidók nagyszerűen kihasználták ezt a gyengéjét: a „mechile-geld“ egyidőben majdnem mesterségszámba ment... De voltak Reb Kálmennek azonkívül más szeszélyei is: ha például rosszat álmodott (és gyakran álmodott rosszat) egész napon át bőjtött: a csizmáját nem volt szabad kitisztítani csak egyszerű hetenként, péntek délután. Voltak emberek, akik éveken át a környezetében éltek és dacára annak egyszerű sem látták mosolyogni. Ez a furcsa, szeszélyes chaszid zsidó állott a Káhány-párt élén.

(Folytatjuk.)

HÍR

Az Országos Zsidó Hagazati

Str. Saguna 7 sz. alatt
kedden, f. hó 23-án délután
dr Schwartz Vilmo

— A király avatta felmát. Bucurestiből jelent nap a király jelenlétebe templomot. Emlékeztető templom 1930 nagypéntek dozattal együtt a lángról.

— Három kisgyermelantó. Bucurestiből jelent egy bucuresti autót, rülni egy szekeret, az ászélen három gyermek elgázolt. Mindhármat szállították a sinaii kó

— Vasuti katasztrófa. jelentik: Radom állom. katasztrófa történt. Három vagon felborult. 20 súlyosan, 30 könnyebb Kopenhági jelentés szerint két vonat összeütközött 100 kiránduló nagy megesbesült. néhány utas pott. Az anyagi kár nag

— HÖLGYEK, ha jól ak forduljanak bizalommal a Cluj, Regele Ferdinand I

— Szabadon engedték tén elfogott Chamberlain angol külügyminiszter fia tik; Chamberlain kapitán berlain volt angol külügy taga élen hedzsási terület tonai erők elfogták és Kormányintervencióra me engedésük és visszatérhe niai területre.

— Az indiai Lahoreban mohamedánok zavargásai tik: Az indiai Lahoreban vargók folytatják a ron katonaság két ízben új fegyverét használni. Tíz dozata van a sortizeknek mán 100 zavargó és 50 r A karhatalom drótsóvény medán negyed körül.

— Gyomor- és béhurut nyossága, erős bomlasi és tok a gyomor/bélhuzambé és gyomorsavutlengés az tes „Ferenc József“ kes átal legtöbbszor rövidese forró egőv országában pasztalatos igazolják a rendkívül értékes hatását gyomorbetegségek esetén. zai együtt lépnek fel.

— A legfőbb katonai Dumitrescu esendőrítábo gyalását. Bucurestiből jel a legfőbb hadbíró meg tábornok és társai fellebb gyalását. A védelem Mi Focaneanu és Teodorescu ben van. Plafareanu ha Dumitrescu tábornok nem szálelékeket alantasaival s bal is és a hadbírósg is úgy eltörését. Hasonló elő Micescu Istrate ügyvé hibás összeállítás miatt hogy a törvény ellenében nem foglalt helyet egy es gyalás folyik.

— Potez, a világhírű re curestiben. Bucurestiből ton este a fővárosba érke a világhírű repülőgépkáro piperei repülőnnepségre páholyában fogadta.

— Bécsben letartóztatá ságrót, aki az ausztriai irányította. Bécsből jelen letartóztatták Félix Kraus német lap tudósítóját, akin tott házkutatás megállap zette a letartóztatott Neu vezetett nemzeti szocialis Kraussnak kiterjedt összek Stuttgartban székelő kültő uniójával.

HIREK

Az Országos Zsidó Párt Cluj-i tagozatának tagozatának

Str. Saguna 7 sz. alatti jogvédő irodájában kedden, f. hó 23-án délelőtt 1-2 óra között dr. Schwartz Vilmos tart inspekción.

— A király avatta fel Costesti új templomát. Bucurestiből jelentik: Costestiben tegnap a király jelenlétében avatták fel az új templomot. Emlékeztet, hogy a régi templom 1930 nagypéntekén 114 halálos áldozattal együtt a lángok martaléka lett.

— Három kisgyermeket gázolt el egy autó. Bucurestiből jelentik: Comarnic mellett egy bucaresti autó, amint ki akart kerülni egy szekeret, az árokba fordult. Az ut szélén három gyermek ült, akiket az autó elgázolt. Mindhárom súlyos sérülésekkel szállították a sinaiai kórházba.

— Vasúti katasztrófa napja. Varsóból jelentik: Radom állomáson súlyos vasúti katasztrófa történt. Egy vonat kiskilott. Három vagon felborult. Egy utas meghalt, 20 súlyosan, 30 könnyebben megsebesült. — Kopenhági jelentés szerint Bonholin szigetén két vonat összeütközött. A vonatokban levő 100 kiránduló nagyrésze könnyebben megsebesült, néhány utas idegrohamot kapott. Az anyagi kár nagy.

— HÖLGYEK, ha jól akarnak férjhez menni, forduljanak bizalommal a „MIREA” irodához Cluj, Regele Ferdinand 116.

— Szabadon engedték a Hedzsász területén elfogott Chamberlain kapitányt, a volt angol külügyminiszter fiát. Londonból jelentik: Chamberlain kapitányt, Austin Chamberlain volt angol külügyminiszter fiát osztaga élén hedzsázi területen hedzsázi katonai erők elfogták és őrizetben tartották. Kormányintervencióra megtörtént szabadon engedésük és visszatérhettek transzjordániai területre.

— Az indiai Lahoreban folytatódnak a mohamedánok zavargásai. Londonból jelentik: Az indiai Lahoreban a mohamedán zavargók folytatják a rendbontó akciót. A katonaság két ízben újabb kénytelen volt fegyvert használni. Tizennegy halálos áldozata van a sortűzeknek. A harcok folyamán 100 zavargó és 50 rendőr megsebesült. A karhatalom drótsóvényeket von a mohamedán negyed körül.

— Gyomor- és bélhurut, az emésztés hiányossága, erős bomlási és erjedési folyamatok a gyomor-bélhuzamban, bélbaktérium- és gyomorsavtúlterhelés az enyhe természetes „Ferenc József” keserűviz használata által legtöbbször rövidesen megszűnnek. A forró égő országokban észlelt orvosi tapasztalatok igazolják a Ferenc József viz rendkívül értékes hatását verhasznál és olyan gyomorbetegségek esetén, melyek váltóízszal együtt lépnek fel.

— A legfőbb katonai bíróság megkezdte Dumitrescu csendőrtábornok perének tárgyalását. Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt a legfőbb hadbíró megkezdte Dumitrescu tábornok és társai fellebbezési ügyének tárgyalását. A védelem Micescu, Plataneanu, Focaneanu és Teodorescu ügyvédek kezében van. Plafareanu hangsúlyozza, hogy Dumitrescu tábornok nem követett el visszaéléseket alantasaival szemben, amit Subal is és a hadbíró is elismert. Kéri az ügy eltörlesztését. Hasonló kérelemmel járul elő Micescu Istrate ügyvéd is a hadbíró bírósági összehívására miatt, rámutatva arra, hogy a törvény ellenében a hadbírósgában nem foglalt helyet egy csendőrtiszt. A tárgyalás folyik.

— Potez, a világhírű repülőgépgyáros Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: Szombaton este a fővárosba érkezett Henry Potez, a világhírű repülőgépgyáros, aki résztvett a pápai repülőinneségeken. Az uralkodó páholyában fogadta.

— Bécsben letartóztattak egy német újságíró, aki az ausztriai náci-szervezkedést irányította. Bécsből jelentik: Tegnap este letartóztatták Félix Krauss újságíró, több német lap tudósítóját, akinek a lakásán tartott házkutatás megállapította, hogy ő vezette a letartóztatott Neubacher által szervezett nemzeti szocialista mozgalmat. Kraussnak kiterjedt összeköttetései voltak a Stuttgartban székelő külföldön élő németek unitójával.

— Románoké legyen a vezetőségek, de becsületes románoké. Bucurestiből jelentik: Galaion tegnap a georgista párt tartott gyűlést, amelyen Bratianu George is jelen volt. A gyűlésen Braila, Covurlui és Ismail delegátusai is résztvettek. Bratianu beszédében hangsúlyozta, hogy a néptömegek nemzeti politikát követelnek, hogy a román-ságnak kell vezetnie saját hazáját, de ez nem jelenti azt, hogy a nemzeti jelleget el lehetne választani az erkölcsi kritériumtól. Elen csak azok a románok maradhatnak, akik teljes kezeséget nyújtanak a becsületességre és méltóságra.

— Vihar és jégeső pusztított Sibiu megyében. Sibuból jelentik: Sibiu megyében tegnap nagy vihar és jégeső pusztított. Diónagyságu jég verte el a még ki nem csepelt gabonát, a gyümölcsstermet és vete-ményeket. Cristian községben öt cm. magas jégréteg borította el az uccákat.

— Pénteken érkeznek meg a Bucuresti—Moszkva légijárat repülőgépei. Bucurestiből jelentik: Pénteken két orosz gyártmányú kereskedelmi repülőgép érkezik az országba, amelyek a Bucuresti—Csináiu—Prága—Moszkva légijárat utvonalaiban fognak közlekedni. A gépeket szakértői bizottság fogja átvenni.

— A trösztök buktatták meg Rooseveltnélőköt a szenátusban egy csomó szenátor megvásárlásával. Washingtonból jelentik: A szenátus vizsgálata szerint Rooseveltnek a szenátusban való legyőzése bizonyos trösztök koalíciójának tulajdonítható, amelyek érdekelve vannak egy koncessziós szállítás ügyben. A trösztök megvásárolták több szenátort. A vizsgálat eredményét tartalmazó hatalmas iratcsomót az elnök magával viszi a Csendes óceánra teendő útjára és szeptember folyamán az ország tudomására hozza. Rooseveltrá fog mutatni arra, hogy ha nem mindig tudja megvalósítani programját azt a trösztök intrikája okozza.

— HAZASSÁGI ügyekben forduljon bizalommal „MIREA” közvetítő irodájához Cluj, Regele Ferdinand 116, hol ügyét diszkrétan kezelik.

— Lebrun köztársasági elnök a kritika felfüggesztését kérte Soissonsban mondott beszédében. Párizsból jelentik: Lebrun elnök Soissonsban mondott beszédében fámuntattott arra hogy az újjáépítés Franciaország-nak 100 milliárd frankjába kerül, mert a költségek kétharmadának előteremtését magának kellett vállalni, miután a jóvátétel csődöt mondott s az adósk nem fizetnek. Ez egyik oka a francia állampénzügyek kuszáltságának, amelyet most a kormány mindenkitől áldozatot követelően rendbehozni igyekszik. Az elnök egységre szólította fel a nemzetet a súlyos órákban s azt igényel-te, hogy eredmények eléréséig hallgasson el a kritika.

Egyetemi tanárok megállapítása szerint biztos hatású a „Bixádi viz” amely a gyomor, bél, epehólyag és gyomorérési fájdalmak ellen a legjobb, mert használata enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Kapható mindenütt. Cluj-i lerakat: Vitromin Rt. Calea Regele Ferdinand 70.

— Eljegyzés. Hager Sárika Lupeni és Melamed Jenő (Sibiu) Viseul de sus jegye-sek. (M. k. é. h.)

— Julius 26-án nyílik meg Brüsszelben a harmincegyedik interparlamentaris konferencia. Brüsszelből jelentik: Julius 26-án nyílik meg a belga fővárosban a 31-ik interparlamentaris konferencia Carlton de Wiart gróf, az unió vezetőjének elnöklele alatt. A román parlamentet a konferencián küldöttség képviseli, amelyet Saveanu kamarai elnök vezet, aki fel is fog szólni a konferencián. Egyébként a tanácskozások célja a békepolitika új orientációját létrehozni.

8 éve fennálló Schwartz Menyhértne orth. zsidó leánynevelő intézete — internátusában

Oradea, Str. Ep. Ciorogariu 8, a beiratások folyamatban vannak. Növendékei a zsidó leánygimnáziumon kívül az összes iskolákat látogathatják. Az internátus a város leg-szebb helyén, minden iskolához közel, parkos zárt udvarral rendelkezik. **Benlakó nyelv-, zene- és korrepetáló tanárnők!** Allandó tanárnői és orvosi felügyelet! Mérsékelt díjak! Kitérő referenciák! Prospektus!

CSAK EGYETLEN-EGY FLIT LÉTEZIK!

Sárga pléhdoboz fekete szalag

FLIT biztosan és örökre kiirtja a rovarokat!

— A jugoszláv parlament megszavazta a kormány kéthavi indennitását. Belgrádból jelentik: A szkupcina 199 szavazattal 2 el-lenében megszavazta az új kormány két-havi indennitását. Az erről szóló törvény-javaslat kivételes hatalmi jogokat is bizto-sít a kormányának utólagos parlamenti jóvá-hagyás mellett.

— Az északi sarkon át orosz repülővállalkozás van előkészületben. Párizsból jelentik: Moszkvai jelentés szerint az északi sarkon át orosz repülővállalkozás van elő-készítés alatt. Résztvevői Moszkvából San-franciskóba igyekeznek eljutni. Amerikai részről támogatják a vállalkozást. Mihelyt kedvező jelentések érkeznek, a gép startol.

— Nagy drágulási hullám Magyarországon. Budapestről jelentik: A tavaszi fagy és szá-raság, az élelmiszereknek rendkívüli drágu-lását idézte elő egész Magyarországon, de különösen Budapesten. Az áremelkedés né-hány cikknél háromszáz-százalékos. A drá-gaság megakadályozására a kormány re-dukálni fogja a kivitelt, addig, míg a remélt esőzések nem fognak javítani a helyzetet.

— HAZASSÁGOT biztos eredménnyel köz-vevit a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda Cluj, Regele Ferdinand 116.

— Öt gyermek a Dunába fulladt. Turtu-caiaról jelentik: Tegnap délután borzalmas szerencsétlenség történt a Dunán egy kirán-duló-társasággal. Victor Brebu, turtucaiai tanító két gyermekével, továbbá sógorának kislívával és a gyermekeknek három jóbarát-jával kirándulásra ment egy bárkán a Du-nára. A bárka nekiment a parthoz kikötött maomnak. A csónak felborult és valameny-nyien a malom kerekéi alá kerültek. A ta-nító saját gyermekét kimentette, a többieket azonban nem tudta partra vonszolni. Mind az öten vízbefulltak. A szerencsétlenség óriási megdöbbenést keletett a városban. A vízbefullt áldozatok után egész éjjel fáklýakkal kutat-tak, de valamenyüiket úgy elnyelte a víz, hogy egyetlen holttestet sem tudtak meg-találni.

— 10 zsidó lord Angliában. Londonból je-ntik: Zsidó lapok közlése szerint most van 50 éve, hogy Viktória angol királynő kine-vezte az első zsidó lordot, sir Náthán Méir Rotschildot. Ez pontosan 1885 évben történt, amikor is az angol királynő kénytelen volt engedni eddigi merev álláspontjából és lord-dá emelni egy zsidót. Az első zsidó lordnak tulajdonképpen Mozes Montefiorenek kel-lett volna lenni, de az angol királynő akko-riban hallani sem akart erről. Azóta sem osztották valami bőkezűen a lordi címeket a zsi-dók között, mert 50 év alatt mindössze egy „minjam”-nyi zsidót tisztelet meg ezzel a címmel. Ime az angol zsidó lordok névsora: Lord Rotschild (1885), lord Wandsworth (ez-el:tt S. J. Stern 1895), lord Firbreit (1895 H. de Warms), lord Mitchelm (1905 H. Stern), lord Swietling (1907 Sir S. Montagu), lord Reading (1914 Sir Rufus Eisisks), lord Jessel (1924 Sir H. Jessel), lord Bersted (1925 Sir M. Samuel), lord Melchett (1928 Sir Alfred Mond), lord Diwin (1933 Sir J. Diwin). Mint-hogy lord Wandsworth és Firbreit örökösök nélkül meghaltak, mindössze csak 8 zsidó lord-ja van az angol felsőháznak.

Rónaszék (Costiui) gyógy-fürdőn 40 százalékos kedvezményt kapnak az Uj Kelet előfizetői

Az Uj Kelet kiadóhivatala és a mara-muresi Astra-között a napokban megállá-podás jött létre, melynek értelmében az Uj Kelet előfizetői Rónaszék (Costiui) gyógyfürdőn kivételes kedvezményben részesülnek. A megállapodás értelmében az Uj Kelet előfizetői az összes fürdőjegyek árából 40 százalékos kedvezményt kapnak. A CFR 50 százalékos kedvezményt ad a costiui nyaralóknak. Az ellátás hihetete-nül olcsó, ugyszintén a lakások. A fürdőn orth. kóser vendéglő is van. Az Uj Kelet előfizetői a costiui kedvezmények miatt forduljanak Schön Dezsőhöz, lapunk si-gchetti megbízottjához.

— Zsidó építész építi a világ legnagyobb sportstadionját. Rigából jelentik: A moszk-vai Dinamo nevű hatalmas sportstadiont átépítik háromszoros nagyságra Tserikover zsidó műépítész tervei szerint, aki Szovjet-oroszország egyik legnagyobb építészé. Tse-rikover terve szerint a Dinamo a világ leg-nagyobb sportstadionja lesz. A különböző sporttereken kívül uszóbazin, stb., pihenő-helyek, éttermek, színházak, stb. lesznek a sportstadionban, ahol naponta negyedmillió embernek lesz helye.

— Orvosi hír. Dr. Ligeti Sándorné szemor-vos szabadságáról hazaérkezett. Rendel. Calea Victoriei 53, I. em.

— A Normandie első útján egy 13 éves zsidó fiu is résztvett. A Normandie első amerikai útján résztvett egy Rosé Esegut nevű 13 éves fiu, aki a Paris Soir által ki-írt pályázaton azt a díjat nyerte, hogy résztvehet a Normandie első amerikai útján. Rosé Esegut egy szegény zsidó emigráns fia, aki Vilnából jött néhány évvel ezelőtt Franciaországba. A fiu álmában sem gon-dolta, hogy valaha is a világ legnagyobb és legszebb hajóján fog Amerikába utazni. A hajón egy gyönyörű csokrot nyújtott át a fiu a szintén velük utazó Lebrun elnök fe-léségének. Amikor Newyorkba érkezett, az ottani zsidó újságok tudósítói fogadták, akiknek kedvence lett és minden joga el-látták. Három nappal érkezete után Roose-velt elnök fogadta a zsidó kislíut a francia nagykövet jelenlétében és az elnök megké-rdezte tőle, hogy tud-e angolul. Nem tudok — mondotta a fiu. — Es meddig maradsz itt? — kérdezte az elnök. — Péntekig — mondotta a fiu. — Van addig elég idő meg-tanulni angolul — mondotta nevetve az el-nök és megveregette a gyermek vállát, an-nak a reményének adva kifejezést, hogy bizonyára gyakori vendég lesz Ameriká-zan.

— Óráról-órára újabb területeket önt el a kínai vízaradat. Londonból jelentik: Kíná-ban a Jangcse árszintjének emelkedése meg-állott, ezzel szemben a Sárga folyó az ál-landó esőzések következtében egyre szélesíti árterületét. Óráról-órára újabb városokat és falvakat önt el az áradat

— Az összes ellenzéki pártok bojkottálják a lengyelországi választásokat. Prágából je-ntik: A lapok megállapítják, hogy a lengyel kormányoknak kinos lehet az a tény, hogy a választásokat a jobboldali szélső nemzeti de-mokratáktól a kommunistákig az egész ellen-zék bojkottálni kívánja.

— Hetényi Elemér művészette a Magyar Színházban. Hetényi Elemér, a kitünő mű-vész és rendező művésztette július 29-én lesz a helyi Magyar Színházban. Ez alkalmal-mal bemutatják a Lacikonyha c. egy-felvonásos népszínművet Puskás Béla és zenekarának kísérete mellett. A műsört Harsányi Zsolt Limonádé ezredes c. operett-jének második felvonása zárja a címszere-pet játszó Hetényi Elemér magyar táncá-val. A dalok kíséretét Körösi Dudus és zenekara látja el. A Hetényi művészteten az erdélyi művészvilág színe-java működik közre. Lévay Ilonka operáriákat énekel, Indig Alfréd hegedűszólvál szerepel. Fel-lépnek továbbá Guncser Nándor, Pintér Böske, V. Hegyi Lili, L. Vass Piri, Ihász Klári, Ihász Aladár, Ihász Bandi, D. Pus-kás Béla, Rimóczi Viola, az Opera gyermek-táncosnője és Oprescu Alice, Vajda Ia ta-nítványa. Dr. P. Jánosy Béla költeményei-ből olvas fel. A műsorszámok zenekisére-tét dr. Bródy Miklós és Zsizsmann Rezső karnagyok látják el. A gazdag és nívós műsoru estéllyel szemben a legnagyobb érdeklődés nyilvánul meg, annál is inkább, mert a közönség mindenképpen ki akarja fejteni meleg szeretetét és mély elismerését Hetényi Elemér évtizedek óta kifejtett nagy-értékű művészi tevékenysége iránt. A mű-sort a Kolping Legényegylet fuvózenekara nyitja meg és zárja be.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Erdélyben megegyeztek a pártok a cionista kongresszusi választásokra

TIMISOARA, július 22. (Az Uj Kelet tud.) A tizenkilencedik cionista kongresszusra való delegátus-választások Erdélyben július 28-án kellett volna végbemenjenek. Néhány nappal ezelőtt azonban tárgyalás indult meg az egyes cionista pártok között, hogy az erdélyi cionizmus belső békéjét biztosítandó és hogy a konstruktív cionista munka nélkül minden akadályt el lehessen háritani, egység jöjjön létre a pártok között az Erdélynek járó hat mandátum felosztását illetően. Ezek a tárgyalások sikerrel is jártak és tegnap Timisoarán a cionista pártok illetékes képviselői alá is írták a megegyezést. Ennek értelmében a tizenkilencedik cionista kongresszusra egy delegátust a Klal A. párt, egyet a Klalhoz tartozó ifjuság a Noár Hacioni, egyet a nagy Mizrach, egyet a Mizrach ifjusági szervezete, egyet a Bariszia és egyet az Erec Jiszráel Haovedet küld ki. Gyakorlatilag ez a megállapodás azt jelenti, hogy Erdélyben ezidén kongresszusi választások nem lesznek, ami valószínűleg jótékonyan fogja befolyásolni a következő két esztendő cionista munkáját. A megegyezésről egyébként a főválasztási bizottság hivatalos jelentést fog kiadni.

1914 augusztus óta most van újra súlyos döntés előtt Anglia

Rövidesen megszakad a diplomáciai összeköttetés Abesszinia és Olaszország között

Rendkívüli minisztertanácson foglalkozott az angol kormány az olasz-abesszin konfliktussal. Az abesszin kormány Angliától a Szezi-csatorna elzárását fogja kérni. Abesszinia kölcsönt keres Angliában és Amerikában.

London, július 22. Ma az angol kormány rendkívüli minisztertanácsot tartott, amelyen az olasz-abesszin konfliktussal foglalkoztak. A Daily Telegraph rámutat arra, hogy 1914 augusztusa óta most van újra súlyos döntés előtt Anglia.

Az angol külügyi hivatal tisztviselőinek egy része lemondott az olasz-abessziniai viszály miatt augusztusi szabadságáról, másik részük készen áll arra, hogy szabadságát nyomban megszakíthassa szükség esetén s bevonulhasson szolgálati helyére. A felsőházban ma, kedden indul meg az olasz-abessziniai viszály vitája.

Londonban úgy hírtik hogy Abesszinia új követe megkísérli rávenni arra az angol kormányt, hogy a Népszövetség útján

vigye keresztül a Szezi-csatorna elzárására vonatkozó intézkedést,

hogy ezzel lehetővé tegyék az olasz-abesszin háború kitörését.

Az angol lapok különbözőképpen vélekednek az olasz-abesszin feszültségről. Az Observer igen pesszimista s nem látja a konfliktus elkerülésének lehetőségét, mert:

1. Lehetetlen elkerülni a katonai akciót, mert a középeurópai és ázsiai helyzet, valamint a világ feloldulása nélkül egyetlen hatalom sem tudná megakadályozni az olaszok Abessziniába való benyomulását.

2. A Népszövetségnek nincsenek megfelelő eszközei, hogy Abessziniát rábírja kapitális koncessziókra.

3. A Népszövetségnek Olaszországot elítélő szavazata folytán a hét nagyhatalomból csak három maradna meg Genfben, ami a nemzetek szövetségében és azután Európának bomlását okozná. A lap szerint jelenleg a főcél a konfliktust lokalizálni és a Népszövetséget fentartani, mely túlélné egy helyi viszályt, de nem egy általánosított konfliktust.

A Sunday Times ellenkezőleg, azt kívánja, hogy a népszövetségi eljárást teljes egészében alkalmazni kell: az abesszin kérdés olyan stádiumba jutott, amikor a népszövetségi tanácsnak előtérbe kell lépnie.

A francia lapok megállapítják, hogy az olasz-abessziniai helyzetben a feszültség növekedett. Nem tartják vitásnak, hogy

Halle Selassie abessziniai császár beszéde cinebb volt, mint a külföldi lapok tudósítójának kiadott francia szöveg.

Valószínűnek tartják, hogy már közelebből megtörténik a diplomáciai viszony megszakítása, ami ugyan még nem háborús állapot és hadüzenet, de előjele a bekövetkezendő háborúnak.

A Popolo d'Italia szerint az olasz-abesszin háború elkerülhetetlen.

Abesszinia nem hajlandó engedelményeket tenni

a következő okok miatt: az aduai olaszok elleni győzelem emléke, a Népszövetség támogatása és a mégis félelem miatt az abessziniai nacionalistáktól. A legfontosabb ok mégis Anglia, mert Abesszinia nem érzi magát elszigetelve.

Ankara jelentés szerint sok volt török tiszt jelentkezett szolgálatra az abessziniai hádseregbe. Angol diplomáciai körökben azal magyarázzák a törökök Abesszinia iránt megnyilvánuló rokonszenvét, hogy kényelmetlen nekik az olaszok uralma a Dodekaneszokban, ahonnan török parti területek megszerzésére törhetnek.

Párizs, július 22. A Petit Parisien hangoztatja, hogy korai még az a hír, hogy megegyezés jött volna létre a római hármashatalmi konferencia összehívása tekintetében.

Genfi jelentés szerint a népszövetségi tanács összehívásáról kiadott sajtóközlemények is egyelőre még koraiak.

A Financial News szerint Abesszinia nagyobb kölcsönt óhajt Londonban felvenni, nemcsak háborús célokra, hanem a természeti kincsek kiaknázása érdekében. Ha Londonnal nem sikerült célt érni, megkísérlik Morgan amerikai bankkarral a tárgyalást, aki jelenleg Angliában tartózkodik.

Újabb angol minisztertanács

London, július 22. (Rador.) A Times szerint Addisababában mindent elkövetnek, hogy a keresztények és muzulmánok között teljes egységet hozzanak létre. A tegnapi rendezett négyülésen elsősorban beszéltek a fekete népfajnak a fehérek elleni közös ellenállásáról.

Újabb londoni jelentés szerint a kormány ma rendkívüli minisztertanácsot tart, hogy ismét az abesszin kérdéssel foglalkozzék, amelynek igen súlyos következményei lehetnek.

Egyébként Abesszinia kölcsönkeresése az angol fővárosban sikerrel kecsegtet.

Az olasz sajtó a japánok ellen

Róma, július 22. Az olasz sajtó rendkívül hevesen reagál Japánnak legújabb magatartására. A lapok azt írják, hogy Japán a diplomácia történetében szokatlan páfordulást vitt véghez. A Messagero azt írja, hogy

lehet ugyan csodálkozni Japán új magatartásán, de annak, aki ismeri a japán mentalitást, az nem lehet meglepve azon, hogy Japán így viselkedik.

Japán kereskedelmi szempontjait írja a Messagero — szégyentelenül lopja bele az összes színes fajoknak a fehéreketől való megvédelmezésébe. Ugyanígy hangon írnak a többi olasz lapok is.

Vaida betiltotta a Frontul Romanesc című lap megjelenését

Bucuresti, július 22. A jobboldali sajtóberkekben nagy szenzáció van. A Frontul Românesc, a vaidista mozgalom hivatalos lapja megszűnik. A lap Vaida intézkedésére szűnik meg, mert Vaida nem volt tovább hajlandó tűrni a lap gyalázkodó antiszemita tónusát, amely

lyel a lap megjelenése óta nem azonosította magát. A lap szerkesztői azonban Vaida többszöri intésére sem változtattak a lap hangján, mire Vaida beszüntette a lap megjelenését.

Szovjet-Oroszország véd- és dacsövetséget ajánlott fel a nankingi kínai kormányának

A nankingi kormány egyelőre korainak tartja a szövetséget

Tokió, július 22. Az Asahi című lap sanghai jelentése szerint a szovjetek kínai nagykövete szövetségi szerződést ajánlott fel a nankingi kínai kormányának. A július elején átadott jegyzékre a kínai kormány elutasítólág választott azzal, hogy ilyen véd- és dacsövetség kötése egyelőre korainak látszik.

Államcsinnyel akarják visszaállítani a görög monarchiát?

Kondylisz készíti elő az államcsinnyet. György király haladéktalanul visszatér Athénbe?

Athén, július 22. A kormányférfiak tegnap óta tárgyalnak az ellenzék vezetőivel a népszavazás előkészítéséről.

Ezzel kapcsolatban a londoni lapokhoz érkezett athéni jelentés szerint Csaldarisz görög miniszterelnök kijelentette, hogy az államforma kérdésében kitűzött népszavazás megtartása tekintetében most sincs elentét a törvényhozás és kormánya között.

Párizsba érkezett athéni jelentés szerint 600 athéni ügyvéd kiáltványt tett közzé, amelyben a köztársaság mellett tesznek hitvallást.

London, július 22. Az angol fővárosba érkezett athéni polgármester kijelentette, hogy Görögországban lelkes monarchista hangulat uralkodik. Neki nincs hivatalos kormány megbízása tárgyalások folytatására, de azért tanácskozik György exkirállyal. A volt uralkodó és a polgármester eszmecsereje hat óra hosszat tartott.

Egyidejűleg Athénban az államcsiny előkészítéséről és György király haladéktalanul hazaérkezéséről szóló hírt hivatalos forrásból kategórikusan megcáfolják.

Ennek dacára a köztársasági lapok bizonyos aggodalmuknak adnak kifejezést. Kondylisz intenciói iránt viseltetnek gyanuperral, akit a restauráció egyik legaktívabb ügynökének tartanak.

Nincs kizárva a nemzetgyűlés újbóli összehívása, hogy a rezsím kérdést ismét megvitassák. György exkirállynak az athéni polgármesterrel folytatott tárgyalásai nagy érdeklődéssel kísérik.

Csaldarisz szerint Kondylisz nem akar államcsinnyet elkövetni

Athén, július 22. (Rador.) Kondylisz kijelentette egy francia lapnak: hogy törvényes szempontból a szavazatok többsége elegendő lenne a restauráció megejtéséhez.

A kormánynak és a királynak azonban törekedniük kell, hogy ezt a többséget növeljék. Nem kívánja, hogy a népszavazás a királyság mellett mérsékelt többséggel döntson, mert ebben az esetben a jövő ki-

rály helyzete nem lenne megfelelően konszolidált és nem adna megfelelő elégtételt a népek sem.

Egyidejűleg Csaldarisz miniszterelnök a következő nyilatkozatot adta:

Az ellenzéki lapok tévednek, amikor Kondylisz tábornoknak azt a szándékot tulajdonítják, hogy a rezsím kérdést államcsiny által akarja megoldani. A hadügyminiszter sokkal okosabb, mint politikai ellenfeleink gondolják. Összes aktuális a törvényesség keretein belül maradnak.

Athéni jelentés szerint a görög közvélemény nyugtalan miután nem tudja milyen álláspontra fog György exkirály helyezkedni. Az az általános feltevés hogy a súlyos helyzetre való tekintettel nem fog belépni, hogy visszatérjen Görögországba, csak ha az összes pártok hívják vissza. Ha ilyen álláspontra helyezkedne, mondják, ez véget vetne a mostani bizonytalan helyzethez.

Megtisztítják a délafrikai bányáipart a kétes vállalkozásoktól. Londonból jelentik: A délafrikai Joannisburgban vizsgálat folyik több kétes aranybányavállalkozás ellen. A vállalatok tisztviselői reggelent kötelesek a rendőrségen jelentkezni s külön zárkában végzik napi munkájukat a rendőrség által lefoglalt könyvekben és iratokon, állandó felügyelet mellett. A rendőrségnek és ügyészségnek elhatározott szándéka, hogy megszüntesse a délafrikai aranybányáipart a kétes vállalkozásoktól.

Lejegyezték a Buhusi 735 millió kötvényemisszióját. A Buhusi textilipar most tartott közgyűlése ratifikálta a vállalat 735 millió lejes kötvényemisszióját, amely 735 darab egyenkint egymillió lejes címletekben történt. A 735 címletből 635 darabot a Banca de Credit Roman vett át.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 18. Telefon: 8-77.

CENZURAT

Taxa postala plătită în num. No. 224718/929.

10. Telefon: 8-77. Havonta 110, negy évre 600, egészévre: Havonta 10, egészévre 12, egészévre 12, egészévre KELET az erdélyi ország egyetlen politikai és gazdasági lapja. Cikkeink utánnymost csak a megjelölésével engedjük ki.

Banca Nationala Calatorescu és Vasilescu

Minisztertanácsai közzétett kiadások

Bucuresti, július 23. (Az Uj Kelet tud.) Keddre virradó éjszaka került a Vasilescu-Nacht devizacsálás. A fővárosi

elrendelte Constantin Căliăreanu, a sárka kesztorának letartó

momentumok, új bizonyítékosságára vonatkozólag nem látorecsu ezredes változatlanul terhelő vállomásokkal szemben, az ügybe való lépésnek első pillanatától kezdve azonban nem tudta bizonyítani és általában nem tudta szolgálatára vonatkozólag való felvilágosításokkal szolgálni vele szemben mégis kétségbeesése az volt, hogy P. ügyminiszter, az ország legfőbb főnöke, valamint Codin Stănescu táblai főügyész és Demetrescu főügyész távol voltak a

a helyettes főügyész nem látta a letartóztatási végzetést egy ilyen magas rangú előkező köztisztviselő szemében.

Hétfőn reggel a fővárosban a dr. igazságügyminiszter, a kormányzó maga a nyomozó elutasítva a közkeletű értekezésekben a kérdésben, a miniszterelnök és ennek eredményeképpen Căliăreanu őrizetbe vette a reggel megtörtént forrás is. Az ügy aktái ezáltal lezárultak. Nagyon valószínű, hogy a további menete, amelynek folytatása meg fog könnyíteni és újabb tényeket hoz majd a miniszterközi értekezleten a kérdésről. A miniszterelnök sorsát megvárva a miniszterelnökön kívül a miniszter, Pop igazságügyminiszter, a fővárosi ügyészség főnöke, valamint Codin Stănescu táblai főügyész és Demetrescu főügyész távol voltak a miniszteriumban. Innen a helyettes főügyész távol volt a miniszteriumból és

este kilenc órakor telefonon kérésre Căliăreanu ezredes két grág tartó kihallgatásna

kesztor helyzetét súlyosbító közegek azon megállapítására, Elena Căliăreanu miniszterelnök, másrészt a miniszterelnök épületében fényűző magánlakást létesített, ahol a miniszterelnök vezetésével szerezte meg a lakást. Az öt órán át tartó kihallgatás után a miniszterelnök a miniszterközi értekezleten a kérdésről beszélt és mindenekelőtt a főügyész hivatalos kihallgatása során több kérdésre választ adott.

könyörgött a főügyésznek, tekintettel nevére és rangjára, hogy ez mitsem használ, feny